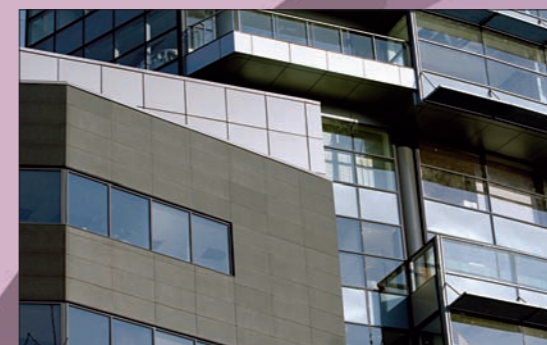

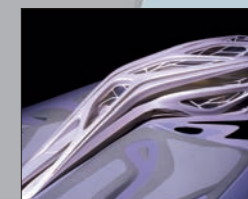

SIBIU 2007
RADU MIHĂILESCU
MILLENIUM TOWER
SALA STUDIO, TEATRUL ODEON
CODUL CONSTRUCȚIILOR

NR. 8
IANUARIE-FEBRUARIE
2007

ARHITECȚII ȘI BUCUREȘTIUL

ISSN 4133 - 1234

SUMAR

AGENDA OAR BUCUREȘTI

Sinteze dezbaterilor Colegiului Director 04
O ineptie: Codul construcțiilor 07

INTERVIU

Radu Mihăilescu: Despre "farmecul discret al arhitecturii" 12

PROIECT

Millenium Tower 14

CONCURS

Amenajarea Sălii Studio a Teatrului Odeon 18
Amenajarea Pieții Amzei 24

PATRIMONIU

Case care plâng: Moara Assan 26

EVENIMENTE INTERNE

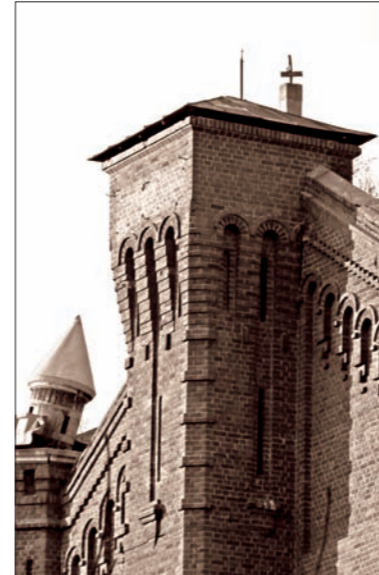
Sibiu 2007 28
Expoziție Ivan Kroupa 34
Sibiul văzut de arhitecți 35
Self-Timer, expoziție de fotografie 36

EVENIMENTE EXTERNE

Rotterdam 2007, oraș al arhitecturii 38
Insula Culturală Saadyat 42
10 proiecte pentru Tour-Phare 44
Bernard Rudofsky la Viena 46
Le Nuage Magellan 47
Concursuri internaționale 50

PUBLICAȚII

Cărți 48

Stimați arhitecți, Conducerea Ordinului Arhitecților București vă aduce la cunoștință dorința sa de a promova transparența în ceea ce privește activitățile și deciziile sale. În consecință, buletinul "Arhitecții și Bucureștiul", distribuit gratuit tuturor membrilor filialei, va încerca să prezinte mai elocvent toate activitățile Ordinului și problemele cu care acesta se confruntă.

Ca noutate, buletinul "Arhitecții și Bucureștiul" poate fi descărcat în format .pdf de pe site-ul oficial al Ordinului accesând adresa: www.oar-bucuresti.ro Pentru o mai bună comunicare cu toți membrii Filialei București, vă invităm să vă exprimați opiniile legate de activitatea OAR București și de ceea ce ar trebui să reprezinte prioritățile de acțiune ale organizației noastre.

Am dori, de asemenea, să ne indicați subiectele pe care să le abordăm în numerele viitoare ale Buletinului "Arhitecții și Bucureștiul". Vă mulțumim și așteptăm răspunsurile dumneavoastră!

Editor igloo media
Bord editorial Bruno Andreșoiu, Adrian Ciocăzanu
Redactor șef Viorica Buică
Redactor Valentin Sălăgeanu
Grafică Corina Gabriela Duma
DTP & procesare imagine Cristian David
Adresă str. Finlanda nr. 10, sector 1, București, tel. 231.39.66, office@igloo.ro

Filiala București OAR

Președinte: arh. Mircea Ochinciuc
Colegiul director: arh. Dan Agent, arh. Dan Marin, arh. Cristina Gociman
arh. Crișan Atanasiu, arh. Bruno Andreșoiu
Adresă: str. Academiei, nr. 18-20, sector 1, București, tel. 303.92.26
www.oar-bucuresti.ro

HOTĂRĂRI STABILITE ÎN TERITORIAL DIN LUNILE

Sinteza dezbaterilor din 6 decembrie 2006

■ Prof. Dr. Arh. **Mircea Ochinciuc** - Președinte O.A.R. București a prezentat, pe scurt, discuțiile purtate în ședința Colegiului Director Național (luni, 04 dec. 2006) pe tema proiectului Codului Construcțiilor inițiat de I.S.C.

Au fost dezbătute punctual obiecțiile filialei privind această inițiativă, prezentate pe scurt în continuare:

1. Așa cum este formulat, Proiectul Codului Construcțiilor face o mixtură incompletă între legi de reglementare tehnică și procedurală și legea de reglementare a profesiei.

2. Codul Construcțiilor afectează în mod grav, în principal prin omisiuni față de legea existentă, dar nu numai, statutul profesiei de arhitect. În loc să perfecționeze legislația existentă în privința exercitării profesiei de arhitect, odată aprobat acest Cod urmează să o abroge, lăsând astfel descoperite multe articole de lege.

3. La întocmirea proiectului Codului Construcțiilor nu au fost respectate următoarele condiții: a. Nu au fost consultate organizațiile profesionale din domeniu. b. Nu au fost consultate ministerele cu atribuțiuni exclusive de reglementare în domeniile la care Codul Construcțiilor face referiri - respectiv Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului și Ministerul Culturii și Cultelor.

Obiecțiile formulate mai sus vor fi transmise către O.A.R. Național și prezentate în ședința care va avea loc luni 11 decembrie 2006, în vederea elaborării unui protest oficial.

(În paginile următoare, vă prezentăm luarea de poziție a arhitectului Dan Marin, vicepreședinte OAR București, în legătură cu noul Cod al Construcțiilor.)

Sinteza dezbaterilor 10 ianuarie 2007

■ Redactarea în versiune bilingvă română - engleză a buletinului informativ A&B și a site-ului Filialei București.

■ Organizarea de către Filiala București a unor cursuri de formare continuă pentru membrii filialei; s-a discutat desfășurarea și structura cursurilor propuse de conferențieri.

În dorința de a asigura o cât mai mare transparență în relațiile cu membrii Filialei, Conducerea OAR București a decis să publice în paginile Buletinului Informativ cele mai importante decizii luate la reuniunile Colegiului Director Teritorial. Sperăm că veți găsi binevenite următoarele hotărâri și propuneri și așteptăm cu interes eventualele observații.

REUNIUNILE COLEGIULUI DIRECTOR DECEMBRIE 2006 ȘI IANUARIE 2007

Sinteza dezbaterilor din 17 ianuarie 2007

■ Semnarea unui protocol de colaborare între Filiala Teritorială București a O.A.R. și Primăria sectorului 2. Textul protocolului va fi adus la cunoștință membrilor filialei înainte de semnarea acestuia.

■ În ședința Consiliului de Conducere Național din 11 decembrie 2006 s-a discutat necesitatea introducerii unei taxe pentru eliberarea dovezii de înregistrare a proiectului de arhitectură din cadrul documentațiilor PAC/PAD, taxă care a fost deja introdusă în unele filiale. S-a hotărât că această taxă va fi suportată de arhitect și va fi în valoare de maxim 25 lei, în funcție de decizia locală a fiecărei filiale în parte.

Colegiul Director Teritorial a propus ca taxa pe care o vor achita membrii Filialei București a O.A.R. să fie în valoare de 4 lei/dovada. Având în vedere faptul că Filiala București urmează să lanseze o nouă bază de date care va permite descărcarea dovezii direct pe internet, s-a decis ca membrii filialei să plătească taxa pentru eliberarea dovezii numai după ce această aplicație va deveni funcțională. De asemenea, taxa va fi achitată numai de membrii care vor continua să ridice dovezile de la sediul filialei. Măsura se va aplica numai după aprobarea de către Consiliul de Conducere Teritorial.

■ Au continuat discuțiile preliminare privind organizarea Anualei de Arhitectură a Municipiului București ediția a V-a 2007: calendarul manifestării, componența juriu, expoziții, premii, sponsorizări, acordarea premiului Opera Omnia. Vă prezentăm în continuare, detaliat, structura și scopurile Anualei 2007.

Anuala 2007 - Zilele Arhitecturii Bucureștene

În acest an, Anuala își propune să se transforme într-un eveniment urban de amploare, care să suscite interesul unor segmente diverse ale populației. Scopurile ei declarate vor fi: stabilirea unor puncte de reper în peisajul arhitecturii românești contemporane prin popularizarea celor mai bune producții arhitecturale ale fiecărui an; crearea unui mediu profesionist de interacțiune între arhitecți și clienți / investitori ai marilor proiecte imobiliare; stimularea preocupărilor pentru organizarea și popularea spațiului urban în rândurile publicului larg și formarea unei opinii publice pertinente. În 2007, Anuala va crește în amploare și prin modificarea locației de desfășurare a expozițiilor și a numărului și tipului de evenimente legate de aceasta. Locurile de expunere agreeate până la ora actuală sunt sala Dalles și sala de expoziții a Universității de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu".

Cu un slogan de tipul "Zilele Arhitecturii Bucureștene", evenimentul își propune, printr-o mediatizare intensă, să atragă atenția publică asupra importanței arhitecturii în definirea vieții urbane. Transformarea Bucureștiului depinde de interacțiunea din-

tre arhitecți, administrație și societate civilă, iar Anuala va deveni locul de întâlnire al acestora și platforma de dezbateri a problematicele referitoare la devenirea Bucureștiului.

Evenimentele Anualei 2007 vor fi structurate în funcție de trei coordonate: **Trecut - Prezent - Viitor**, iar lista concretă a acestora va fi finalizată în perioada imediat următoare și transmisă prin poșta electronică membrilor Filialei Teritoriale București.

Pe scurt, principiile de desfășurare vor fi: **Trecutul** (scop educativ)

Inițiată în scopul de a educa și informa publicul larg despre valorile de patrimoniu, secțiunea cuprinde expoziții de arhitectură istorică, comunicări despre patri-

moniul construit și salvarea sa, precum și despre problematica moștenirii arhitecturale comuniste - recuperare sau condamnare istorică? Vor exista o expoziție-monografie dedicată unui arhitect interbelic sau unui curent, un eveniment "Case care plâng", o expoziție tematică de grup despre distrugerea patrimoniului construit bucureștean și o dezbateră despre Casa Poporului - "patrimoniu sau gunoi".

Prezentul (informativ)

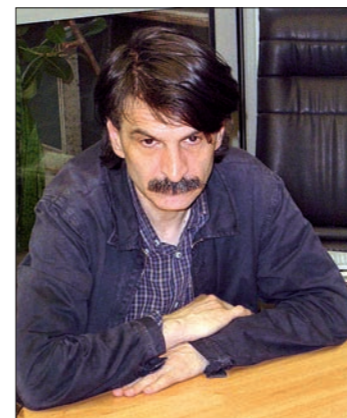
Secțiunea cuprinde producțiile arhitecturale contemporane, expoziția-concurs, publicarea și lansarea unei monografii a unui arhitect contemporan, premiat de OAR. Evenimentul central îl va reprezenta expoziția-concurs cu proiecte grupate pe următoarele categorii: Arhitectură, Amenajări și design de interior, Restaurare și reabilitare, Carte de arhitectură, Studii și proiecte, Diplomă de arhitectură (pentru studenții diplomați în 2006), Fotografie de arhitectură. Câștigătorii sunt desemnați prin votul secret al juriului ales de OAR București, al cărui președinte va fi un cunoscut arhitect străin, și vor fi premiați pe 30 mai, în cadrul Galei de Premiere. În afara premiilor acordate la secțiunile sus-menționate va avea loc și premiarea unui arhitect senior pentru întreaga activitate - Premiul Opera Omnia. În afara expoziției-concurs vor avea loc și alte evenimente, concepute de OAR București în colaborare cu igloo media: o expoziție a unui arhitect invitat, conferințe susținute de arhitecți și designeri invitați, mese rotunde, expoziție de fotografie de arhitectură etc.

Viitor (informativ și aspirațional)

Secțiunea propune proiecte și intenții de dezvoltare viitoare, deschiderea către viitor a arhitecturii prin prezentarea unor proiecte urbane de amploare sau a unor studii și cercetări.

Anuala își propune astfel să devină un spațiu de interacțiune între arhitecți și publicul larg. Publicul va putea vota direct în cadrul expoziției și pe internet. De asemenea, vizitatorii vor avea acces la conferințe și expoziții a căror tematică surprinde teme extrem de actuale pentru dezvoltarea Bucureștiului. Site-ul OAR București va fi dezvoltat cu această ocazie și va găzdui încă de la început întreaga serie de manifestări (expoziții, rezumate ale conferințelor, fotografii sau imagini ale evenimentelor). Publicul va putea accesa toate aceste informații on-line și își va putea exprima opțiunile în legătură cu proiectele aflate în concurs.

O INEPTIE: CODUL CONȘTRUCȚIILOR

DAN MARIN, VICE-PREȘEDINTE OAR BUCUREȘTI

Recent, Inspectoratul de Stat în Construcții (I.S.C.) a lansat proiectul "Codul construcțiilor", o reglementare cu caracter global menită să pună ordine în construcții, arhitectură și urbanism, domenii care, în moduri și în măsuri diferite, intră în atribuțiile respectivei instituții.

Obiectivele sunt generoase și justificate, metoda și rezultatul sunt însă inacceptabile: Codul nu va face decât să amplifice confuzia și derapajele într-un domeniu de mare interes și impact public, în care greșelile se plătesc scump, pe termen lung.

1. Considerații generale

1.1 Art.2 al Codului enumera domeniile pe care acesta își propune să le reglementeze: amenajarea teritoriului și urbanismul, proiectarea lucrărilor de construcții, autorizarea executării lucrărilor de construcții, executarea lucrărilor de construcții, exploatarea construcțiilor, post-utilizarea construcțiilor, calitatea materialelor, evaluarea conformității produselor și tehnologiilor, exercitarea controlului pentru domeniile enunțate. După cum se poate observa, arhitectura nu este menționată, ea fiind subînțeleasă ca un sub-domeniu al "construcțiilor"; iar dacă luăm în considerare și titlul, și urbanismul se află în aceeași situație.

Este însă de domeniul evidenței faptul că ariile semantice ale termenilor de construcție, arhitectură, urbanism nu coincid. Cele trei domenii sunt corelative, au zone de suprapunere, dar nu pot fi în nici un caz confundate sau subsumate - fie și metaforic - unei identități comune. Ideea unui cod unificator, apt să cuprindă simultan aceste trei domenii distincte și complexe (căroră li se adaugă protejarea monumentelor istorice, parțial inclusă și ea în noua reglementare), este, din această perspectivă, abuzivă teoretic și utopică în planul eficienței practice.

1.2 Într-o definiție clasică, un cod reunește legile și reglementările care guvernează un domeniu bine determinat. Codul nu înlocuiește legile și reglementările respective, ci doar le sistematizează, oferind o imagine de ansamblu și funcționând ca un ghid de utilizare concertată a acestora. Un cod face, pentru fiecare articol al său, trimitere la documentul din care acesta provine (lege, decret, normă tehnică), fără însă ca acesta să fie abrogat sau să înceteze să funcționeze de sine-stătător.

În raport cu această accepțiune, viziunea I.S.C. este complet diferită: sub pretextul clarificării și simplificării actualei legislații, codul fagocitează acte normative referitoare la nu mai puțin de 7 domenii. El reunește prevederi provenind din mai multe legi care, odată cu intrarea sa în vigoare, vor fi abrogate: Legea 350/2001 privind urbanismul și amenajarea teritoriului, Legea 50/1991 privind autorizarea construcțiilor, cu toate revizuirile ulterioare, Legea 10/1996 privind calitatea în construcții, Legea 184/2001 privind organizarea și exercitarea profesiei de arhitect, precum și un număr de Hotărâri de guvern. Suplimentar, sunt incluse și o suită de articole modificate provenind din Legea 422/2001 care, spre deosebire de precedentele, nu va fi abrogată.

În acest mod, a rezultat un monumental hibrid legislativ care pune împreună, sub umbrela atotcuprinzătoare a "construcțiilor", legi foarte diferite de reglementare tehnică

Inspectoratul de Stat în Construcții a inițiat anul trecut un proiect de cod al construcțiilor care a stârnit numeroase proteste din partea organizațiilor profesionale ale arhitecților. O serie de memorii și scrisori deschise au fost trimise către Președintele României și către alți demnitari, în speranța că această inițiativă legislativă va fi reconsiderată.

Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu", în parteneriat cu Filiala București a Ordinului Arhitecților din România, a găzduit în perioada 16-20 ianuarie 2007 expoziția "COLONIA RÂSA-PLÂNSA" coordonată de Ion Barbu. Fotografiile au înfățișat intervenții pe casele din Petrila, semnate de mai mulți artiști români. Au fost prezentate și câteva filme scurte despre proiectele realizate până acum în Petrila.

și procedurală, dar și de organizare profesională. Extrapolând această logică bizară, organizarea profesiei de avocat ar trebui inclusă în Codul Civil sau în Codul Penal, după cum statutul polițistului ar putea fi definit prin Codul Rutier!

1.3 Faptul că legile din domeniile arhitecturii, urbanismului și construcțiilor au (încă) lacune, necorelări sau contradicții nu justifică suprimarea și comasarea lor într-o nouă lege, inevitabil superficială și inoperantă prin globalitatea ei. Este greu de crezut că o reglementare-mamut de 483 de articole (!) va fi mai eficientă decât diferitele legi sectoriale care, după ani de aplicare și succesive reformulări, oferă nu doar un cadru general acceptabil, ci și modalități concrete și suficiente de nuanțate pentru rezolvarea unei multitudini de situații particulare. Iar dacă nu reușesc întotdeauna acest lucru, soluția trebuie găsită în rafinarea legilor, nu în desființarea lor. Se iroiesc astfel ani de muncă și de eforturi materiale și intelectuale care au făcut posibilă existența actualei legislații, imperfectă, dar perfectibilă. Mai mult chiar, nici una din instituțiile implicate în promovarea legilor pe care le înlocuiește Codul - fie că este vorba de Ministerul Culturii și Cultelor sau Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, fie că este vorba de organizațiile profesionale ale arhitecților, urbanistilor și inginerilor, nu a fost consultată. Codul nu este un document nou, superior ca structură, conținut și eficiență actualei legislații, ci rezultatul unei simple operații de recombinație a unor diverse acte normative existente - preluată ca atare sau modificată - operație în cursul căreia s-au pierdut multe nuanțe și legături logice. Codul este un eșec datorat atât concepției de ansamblu - dominată de obsesia "construcțiilor", a ordinii birocratice și a controlului absolut - cât și faptului că autorii săi au dificultăți majore de înțelegere a unora din domeniile asupra cărora intervin și a sensului legilor care le guvernează. De aici și caracterul arbitrar, abuziv și - în cazul particular al arhitecturii - de-a dreptul resentimentar al noii reglementări.

1.4 În condițiile actuale, elaborarea unor acte normative reunind ansamblul reglementărilor specifice unui domeniu bine delimitat este binevenită. Astfel spus, coduri, dar în sensul menționat la pct. 1.2, și anume: un cod al urbanismului, destinat amenajării teritoriului și spațiului urban, un cod al construcțiilor, destinat proiectării, execuției și utilizării clădirilor, un cod al protejării monumentelor, consacrat patrimoniului istoric arhitectural și urbanistic. Exemplul cel mai bun în această privință îl constituie Franța, o țară criticată uneori pentru birocrăția ei excesivă, dar care reușește, în mare măsură datorită sofisticatei ei legislații, să gestioneze extrem de bine un patrimoniu istoric excepțional de bogat și totodată să mențină creația arhitectural-urbanistică contem-

porană la un nivel foarte ridicat.

Legile de organizare și exercitare a profesiilor implicate în aceste domenii - urbanisti, arhitecți, ingineri - nu au însă ce să caute în cuprinsul unor reglementări cu caracter tehnic. Arhitectura este un domeniu care nu se identifică cu cel al construcțiilor, beneficiind și de o directivă sectorială a Uniunii Europene, în timp ce urbanismul este un domeniu interdisciplinar, reunind nu numai arhitecți-urbanisti, ci și specialiști ai altor domenii - geografi, economiști, sociologi etc - categorii pe care, de altfel, codul propus îi ignoră cu desăvârșire.

2. Analiza Codului

Deși contestarea de principiu a Codului propus de I.S.C. face inutilă o discuție pe text, analiza unor articole este totuși necesară pentru a pune în evidență tipul de gândire care a produs acest proiect și mai ales modul în care sunt privite domeniile arhitecturii și urbanismului. Având în vedere raportul actelor normative existente cu noul text, se pot distinge mai multe situații:

2.1 Titlul II - Amenajarea teritoriului și urbanismul ilustrează o primă situație, cea a Legii nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, modificată prin Legea nr.289/2006: legea este preluată aproape integral, identic sau cu anumite modificări, în textul codului, ea urmând a fi abrogată după intrarea în vigoare a acestuia.

2.1.1 Deși și-a propus să fie un act normativ cuprinzător și coerent, codul nu este, în partea dedicată amenajării teritoriului și urbanismului, decât o copie degradată a Legii nr.350/2001, eliminând, datorită unei înțelegeri limitate și rigide, unele din lucrurile bune existente. La ce folosește de pildă suprimarea concursurilor de soluții pentru ilustrare urbanistică menționate în art.55, alin. (2) din Legea nr.350/2001? În același timp, el ignoră prevederi cu implicații urbanistice, cum sunt cele incluse în Legea nr.285/2006 privind protecția mediului sau în legea privind educația fizică și sportul.

2.1.2 Limitarea urbanismului derogatoriu, practicat în prezent pe scară largă, este un obiectiv important al codului, care merită să fie apreciat. El ar putea însă fi atins la fel de bine prin amendarea prevederilor Legii nr.350/2001 și cu alte mijloace decât cele pe care le propune Codul.

În primul rând, pentru că modificarea unui plan de urbanism nu este doar o problemă de cantitate, ci și de calitate; introducerea unor restricții egal aplicabile în toate cazurile - cum sunt cele din art. 51, alin. (3), lit. a) și e) - nu va genera în mod automat efecte pozitive, pentru că indicatorii urbanisti-

ci trebuie evaluați în raport cu tipologii urbane, cu categorii morfo-funcționale și valorice, nu cu un plafon maxim unic. În al doilea rând, pentru că urbanismul derogatoriu poate fi reglat și prin stabilizarea documentațiilor existente; art. 32, alin. (2) din ultima formă a Legii nr.350/2001 făcuse un pas timid în acest sens, prin prevederea unei perioade de 12 luni în care documentația inițială - în principiu finanțată din fonduri publice - este intangibilă. Contrar intențiilor sale declarate, Codul elimină însă această prevedere minimală.

2.1.3 Intenția de ordine și de stabilitate comunicată de intenția limitării derogărilor de la documentațiile de urbanism aprobate va fi însă serios periclitată dacă art. 36, alin. (1) al codului va deveni realitate:

"(1) Certificatul de urbanism este actul de informare prin care autoritățile publice locale sau *agenții economici legal abilitați*, în conformitate cu prevederile planurilor urbanistice sau regulamentelor aferente acestora (...) fac cunoscute solicitantului elementele privind regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și construcțiilor existente la data solicitării și stabilesc cerințele urbanistice care urmează a fi îndeplinite în funcție de specificul amplasamentului, precum și lista cuprinzând avizele și acordurile legale (...)" (s.n.)

Altfel spus, eliberarea certificatelor de urbanism - ținând până acum de competența exclusivă a administrației publice locale - va fi putea fi externalizată prin încredințarea ei unor "agenți economici", deci unor societăți comerciale; o idee aventuristă, care nici măcar în țările cele mai liberale nu a fost experimentată. Ce se va întâmpla în România când agenții economici, chiar și "legal abilitați", vor interfera cu primăriile în eliberarea certificatelor, activitate departe de a fi o simplă operație de transcriere a datelor privind regimul juridic, economic și tehnic al imobilelor?

2.2 Titlul II, Capitolul V - Protejarea patrimoniului cultural ilustrează o a doua situație, cea a Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, modificată prin Legea nr. 259/2006: din lege sunt extrase câteva articole care, modificate, sunt integrate în textul codului, fără a afecta însă existența în continuare a Legii nr. 422/2001. Procedul probează nu numai un nivel rudimentar de înțelegere a unui domeniu extrem de sensibil, ci și o totală lipsă de logică juridică.

2.2.1 Capitolul V - Protejarea patrimoniului cultural preia, cu modificări, o suită de articole din Legea privind protejarea monumentelor istorice; modificările sunt făcute însă fără a înțelege nici terminologia de specialitate și nici sensul formulărilor de referință, în așa fel încât eficiența practică a noii

reglementări este grav compromisă. Astfel, Legea nr. 422 prevede la art.17:

"(1) Monumentele istorice, *zonele de protecție și zonele construite protejate*, definite conform legii, se evidențiază în planurile de amenajare a teritoriului.
(2) În scopul protejării valorilor de patrimoniu cultural ce au determinat instituirea zonei construite protejate, autoritățile locale pot institui servituți, *pot interzice desființarea sau modificarea construcțiilor*." (s.n.)

Zonele de protecție și zonele construite protejate constituie însă două categorii absolut distincte în legislația internațională și în cea română: "buffer zone" sau "perimetre de protecție" este altceva decât "conservation area", respectiv "secteur sauvegarde".

Ignorând diferența și obsedați de simplificări - involuntar grosiere - autorii Codului elimină zonele construite protejate și nu fac vorbire, la art.73, decât de zona de protecție a monumentului:

"(3) În zona de protecție pot fi instituite servituți de utilitate publică și reglementări speciale de construire prin planurile și regulamentele de urbanism aprobate și avizate conform legii"

În acest mod, zonele protejate dispar și, odată cu ele, orice restricție privind modificarea sau distrugerea clădirilor cu valoare arhitecturală, dar care nu sunt incluse în lista monumentelor istorice.

Faptul că autorii Codului ignoră existența zonelor construite protejate și amestecă termenii este reconfirmat de absența acestei categorii și din Capitolul III - Autorizația de construire și autorizația de desființare unde, la art.141, lit. (a) și (b), nu se fac referiri decât la zonele construite de protecție a monumentelor istorice, respectiv la zonele naturale protejate. În același timp însă, Anexa 1 - Glosar de termeni, lit. B - Termeni utilizați în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului menționează zonele protejate ca o categorie distinctă; o totală confuzie, datorată incompetenței și preluării mecanice a unor termeni proveniți din surse diferite între care există, într-adevăr, necorelări. Dar nu era oare depășirea acestei situații, prin stabilirea unui "cadru legal unitar", scopul primordial al codului, enunțat în art.1, alin. (1)?

2.2.2 Ceea ce este însă de-a dreptul absurd este faptul că suita de articole referitoare la monumentele istorice (art.66 - 83) va dubla o parte a Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice care, neputând fi abrogată, precum celelalte legi pe care le aglutinează noul Cod, va continua să

funcționeze. Vom avea așadar, în paralel - cu toate consecințele, care nu sunt greu de imaginat - două reglementări referitoare la monumentele istorice: una cuprinzătoare - Legea nr. 422/2001, inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor, și una restrânsă - Capitolul V din Codul Construcțiilor, inițiat de Inspectoratul de Stat în Construcții! Și aceasta în numele stabilirii unui "cadru legal unitar" (art.1) și al unor "norme juridice clare" (art. 3, b) ...

2.3 A treia situație este ilustrată de Titlul IV - Autorizarea executării lucrărilor de construcții în care, în corpul unei reglementări cu caracter tehnic provenind din Legea nr. 50/1991, se integrează prevederi privind reglementarea profesiilor de arhitect și urbanist extrase din Legea nr. 184/2001, respectiv din Legea nr. 350/2001.

2.3.1 Asocierea dintre procedura de autorizare a construcțiilor și reglementarea profesiei de urbanist prin Titlul IV, Capitolul VIII - Exercițarea profesiei de urbanist este de-a dreptul bizară: scopul urbanismului și amenajării teritoriului îl reprezintă procesele de dezvoltare, inclusiv în plan spațial, construcțiile, deși extrem de importante, nefiind decât un caz particular. În schimb, inginerii lipsesc din procesul autorizării, ei fiind prezenți însă în Titlul V - Executarea lucrărilor de construcții; autorii Codului au uitat probabil faptul că există și ingineri proiectanți de structuri și de instalații.

2.3.2 În ceea ce-i privește pe arhitecți, Titlul IV, Capitolul VII - Exercițarea profesiei de arhitect înlocuiește Legea nr. 184/2001 privind organizarea și exercițarea profesiei de arhitect, lege ce urmează a fi abrogată după intrarea în vigoare a Codului.

Din cele 51 de articole ale actualei legi de reglementare a profesiei nu se rețin decât 9, cele mai multe - unele esențiale - sunt eliminate, în timp ce o serie de alte prevederi sunt transferate în Titlul V, Capitolul II - Exercițarea profesiei de inginer în construcții. Un atac absurd și resentimentar asupra arhitecturii ca domeniu și asupra arhitectului ca specialist, care poate fi probat prin analiză în paralel a modului discriminatoriu în care sunt tratate în Cod profesia de arhitect și cea de inginer.

2.3.3 În raport cu Legea 184/2000, a fost eliminată orice referire la definiția arhitecturii ca domeniu distinct, având o identitate proprie, precum și la diferitele activități profesionale (proiectare, consiliere, cercetare, verificare, expertizare etc); altfel spus, întrebarea "ce este arhitectura" - cu toate implicațiile juridice de rigoare - rămâne fără răspuns. În aceeași logică, formulările din Legea 184/2001 privind definirea arhitecturii ca "un act de cultură de interes public,

cu implicații urbanistice, economice, sociale și ecologice" și a practicii arhitecturii ca "un act complex de creație tehnică și de furnizare de servicii" dispar, dar reapar - desigur deloc întâmplător - în art. 206 din secțiunea destinată inginerilor:

"(1) Activitatea inginerilor în construcții reprezintă un act complex de creație tehnică și de furnizare de servicii (...) și se constituie ca un act de cultură de interes public, cu implicații urbanistice, economice, sociale și ecologice"

2.3.4 Nici în ceea ce privește modalitățile de exercitare a profesiei, Codul nu este prea generos cu arhitecții, din textul Legii 184/2001 reținându-se, la art. 170, doar o formulare laconică și vagă:

"(2) Exercițarea profesiei de arhitect se face atât în sectorul privat, cât și în sectorul public, conform prevederilor legale"

Dacă despre statutul liberal al profesiei de arhitect nu se suflă nicio vorbă, nu același lucru se poate spune despre ingineri, pentru că art. 207 precizează:

"(2) Exercițarea profesiei de inginer în construcții se face în sectorul privat, în mod liber, independent și cu titlu individual, sau în sectorul public având, după caz, statut de funcționar public sau alte funcții (...)" (s.n.)

2.3.5 Nici raporturile arhitectului cu activitatea de proiectare nu este, în viziunea autorilor Codului, identic cu cel al inginerului. Art. 17, alin (2) din Legea 184/2001 dă dreptul arhitectului cu drept de semnătură să aibă calitatea de proiectant general. Este o prevedere care, recunoscând rolul de conceput și de coordonator al arhitectului - rezultat nu dintr-un act unilateral de voință, ci din logica tehnică și din practica istorică - nu restrânge însă în niciun fel dreptul inginerilor de a avea același rol. Codul nu mai face nicio referire la acest subiect în secțiunea dedicată arhitecților, o face în schimb pentru ingineri, în art.208:

"În condițiile prezentului cod, inginerii în construcții, în conformitate cu specializările enumerate la art.205 alin (1), au dreptul să desfășoare activități de construcții, pentru construcții de toate categoriile de importanță, privind:
(...) b) coordonarea generală de proiecte de investiții complexe și/sau lucrări ingineresti, în calitate de șef de proiect sau proiectant general după caz;"

2.3.6 Conform Codului, Ordinul Arhitecților din România va înceta să funcționeze în baza legii de reglementare a profesiei - așa cum funcționează în prezent, în condiții similare cu

multe alte țări din Uniunea Europeană - și se va reorganiza în condițiile prevăzute de Ordonanța Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații. Statutul juridic al O.A.R. rămâne însă nebulos, atâta timp cât art.177 sugerează și o subordonare față de administrația centrală:

"(2) Modul de organizare a activității și atribuțiile membrilor (?) Ordinului Arhitecților din România se stabilesc prin Statutul profesiei de arhitect, adoptat în conformitate cu prevederile legale și publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, prin ordin al ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului."

Deși teoretic este organizația profesională națională, care publică anual Tabloul Național al Arhitecților - art.177, alin. 40 - O.A.R. își va împărți atribuțiile - art.179 nu spune în ce mod - cu alte asociații profesionale ale arhitecților, cu atribuții nedefinite:

"(1) Ordinul Arhitecților din România, inclusiv filialele sale teritoriale, precum și alte asociații profesionale în domeniu au obligația să furnizeze terților orice informație legată de datele înregistrate în Tabloul Național al Arhitecților." (s.n.)

Este firesc să existe și alte structuri profesionale ale arhitecților, dar este stupid ca, în administrarea dreptului de semnătură, competențele lor să se suprapună.

2.3.7 Codul nu mai face nicio referire la onorariile de proiectare; în mod implicit, ele sunt eliminate, deși nu au caracter anticongruent pentru că se bazează pe o reglementare emisă de o instituție publică (Ordinul 11/N/1994 al ministrului Lucrărilor Publice) și pentru că nu au un caracter obligatoriu, ci doar informativ.

Dispar de asemenea prevederile existente în art. 48 al Legii 184/200 referitoare la concursuri, în speță la prezența reprezentanților O.A.R. și ai învățământului de arhitectură în procedurile de achiziții publice de servicii de proiectare.

În concluzie, un statut confuz și fragil, care pulverizează autoritatea Ordinului, risipind ani de eforturi depuse pentru crearea unei organizații naționale puternice, capabilă să apere interesele profesionale ale arhitecților, și suprimă orice șansă de promovare, prin mijloace legislative, a calității.

2.3.8 Este evident că, prin abrogarea Legii 184/2001, se urmărește dereglementarea profesiei de arhitect. Deși, în scrisoarea deschisă adresată O.A.R.1, I.S.C. își justifică această inițiativă prin așa-zise argumente juridice (false, atâta timp cât stagiul profesional este o practică internațională, iar onorariile O.A.R. nu sunt obligatorii, ci doar referențiale)

motivele reale ale atitudinii față de arhitecți sunt de cu totul altă natură, devoalată de o afirmație conținută în aceeași scrisoare:

"Ne permitem să mai precizăm că activitatea de construire nu cuprinde numai arhitectura din România, iar construcțiile se vor putea executa și după proiecte europene, concurența putând fi decisivă în reglarea pieții în acest domeniu. *Constructorii din România vor putea construi fără arhitecții români, dar reciproca nu este adevărată. Arhitecții și urbanistii nu pot face lucrări de construcții fără constructori.*" (s.n.)

Dincolo de absurdul opoziției artificiale arhitect (proiectant)/ constructor (inginer) și de logica șchioapă a argumentației, afirmația comunică aproape explicit ceea ce codul doar sugerează: ostilitatea față de arhitecți și față de domeniul lor de activitate. Motivul este prejudecata stupidă, existentă și înainte, dar vizibil amplificată după apariția Legii 184/2001, că arhitecții și-au creat un statut special, privilegiat în raport cu drepturile și statutul inginerilor din construcții.

Legea 184/2001 nu oferă însă niciun fel de privilegii pentru arhitecți, nici în raport cu confrății lor din alte țări europene (dimpotrivă!) și nici în raport cu alte profesii din România; o comparație cu statutul avocaților ar fi mai mult decât elocventă. Iar faptul că inginerii din construcții nu au o lege proprie de organizare se datorează înșiși inginerilor, nu arhitecților, care nu și-au reglementat domeniul lovind în alte profesii. Este exagerat să pretindem unor persoane din I.S.C. să înțeleagă că, oricât ar fi de legate, "arhitectura" și "construcția" nu se pot confunda și că practica arhitecturii are nu doar o dimensiune tehnică și administrativă, ci și una culturală; dar este inadmisibil ca ignoranța și adversitatea maladivă față de arhitecți să determine conduita unei instituții a statului și substanța legislației, ca o întreagă categorie profesională să fie penalizată, chiar dacă unii din membrii săi comit erori sau excese. Eliminarea sau restrângerea derapajelor - indiscutabil reale - se face prin întărirea profesiilor, nu prin dereglementarea și subminarea lor.

Sistematizarea legislației din domeniul arhitecturii, urbanismului și construcțiilor este, în principiu, o inițiativă corectă; ea poate avea însă un rezultat pozitiv numai dacă cei care fac acest lucru respectă trei condiții elementare, de bun simț am putea spune: o bună cunoaștere a domeniilor și a interacțiunilor reciproce, recursul la expertiza de specialitate și implicarea organizațiilor profesionale, tratament egal și respectul identității și autonomiei acestor domenii. Forma actuală a Codului Construcțiilor demonstrează că nici una din aceste condiții nu a fost îndeplinită.

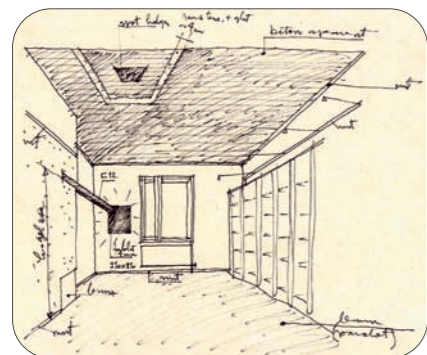
RADU MIHĂILESCU

Despre "FARMECUL DISCRET

Radu Mihăilescu s-a născut la Sânnicolaul Mare, județul Timiș, în 1955 și în 1980 a absolvit Institutul de Arhitectură "Ion Mincu" din București. După trei ani de proiectare în București, s-a mutat la Timișoara unde a lucrat alături de Șerban Sturdza. Este autorul unor locuințe individuale extrem de originale, Casa Herczeg fiind cea mai controversată.

Recent, a semnat mall-ul Iulius din Timișoara, unul dintre cele mai mari din Europa de Est.

În ianuarie, Fundația Arhitect a decis să inaugureze seria monografiilor de arhitecți cu un album ce îi este dedicat.

Sunteți un arhitect care nu lucrează pe calculator. Cum vă simțiți în mediul arhitectural actual în care virtualul ocupă o pondere din ce în ce mai mare?

E adevărat. Prin apariția calculatorului domeniul nostru de activitate s-a "democratizat". Accesul la arhitectură este mult simplificat ceea ce face ca arhitectura în sensul elitist în care am fost formați să fie înlocuită cu obiecte de "design" întotdeauna bazate pe concepte din ce în ce mai rafinate, mai subtile. Nu de puține ori e mai ușor să fi cucerit de concept decât de expresia lui materială. Consider calculatorul o unealtă de lucru, pe care eu nu o folosesc. Și nu e singura.

V-ați consacrat prin proiecte de locuințe unifamilare, dintre care Casa Herczeg a fost cea mai discutată și controversată în același timp. Ce a determinat trecerea la proiecte de mari dimensiuni de tipul mall-ului Iulius? Ce a însemnat pentru dumneavoastră, profesional, această experiență?

Am început în domeniul arhitecturii industriale. După '90, câteva lucrări de "arhitectură simbolică" mi-au adus o oarecare vizibilitate în rândul arhitecților timișoreni. Am continuat cu locuințe, iar în ultima perioadă cu spații comerciale de tip mall. Oferta de a intra în acest program am luat-o ca o provocare. Am acceptat-o după o ezitare inițială. Au contribuit și factori conjuncturali, cum ar fi faptul că firma la care

AL ARHITECTURII"

lucram, este vorba de "Prodid" al arhitecților Doina și Șerban Sturdza, urma să-și continue activitatea în București. Era prin 2000 sau 2001.

Revenind la întrebarea dumneavoastră, nu mă consider consacrat.

Mall-ul, ca tip de spațiu comercial, este perceput de arhitecți, cel puțin la noi în țară, ca un compromis, considerentele economice fiind cele care primează. Cum ați perceput dumneavoastră acest conflict și cum l-ați rezolvat?

Considerentele economice contează întotdeauna. Este adevărat că datorită dimensiunilor "anormale", dacă e să comparăm un mall cu alte obiecte de arhitectură, criteriile economice primează. Se fac compromisuri, dar cred că e vorba de o altă abordare. În loc de obiectul arhitectural izolat, împlinit prin sine însuși și în competiție cu contextul, acum ai ocazia de a lua decizia la o altă scară, urbană. Cazul particular al amplasamentului din Timișoara face ca această lucrare să fie începutul unui amplu proces de extensie a zonei centrale spre nord, unde prin '90 dezvoltarea era stopată de destinația specială a amplasamentului în cauză. Etapele ulterioare vor realiza țesutul urban, deocamdată absent, ce va lega această locație de centrul istoric al orașului. De aici cred că putem vorbi de un efect de "magnet de dezvoltare urbană", pe care îl evoca Horia Marinescu în articolul publicat în "Dilema Veche" nr. 153/2007, "O fiță, un pol și un pall mall", când se referea la soarta mall-urilor bucureștene.

Cum apreciați inițiativa Fundației Arhitect de a inaugura o serie de monografii dedicate celor mai importanți arhitecți din România? Cum percepeți faptul că primul album al seriei v-a fost dedicat?

Cred că inițiativa e firească pentru o societate care încearcă să revină la normalitate. E firesc ca alături de alte "elite" apărute după '90 să fie recunoscute și elitele intelectuale din zona meseriilor liberale.

Nu am un răspuns referitor la faptul că Fundația Arhitect a hotărât să înceapă această serie cu mine. În ce privește hotărârea lor mă onorează, dar în același măsură mă și sperie - sper să mai fie loc de viitor. Dar, repet, seria ce urmează e importantă.

Caracterizați în câteva cuvinte arhitectura dumneavoastră, principiile care o generează și o țin în viață, poziția dumneavoastră în peisajul arhitecturii românești.

Pornind de la un context dat încerc să găsesc liniile de forță ale temei formulate mai clar sau vag de beneficiar. Probabil cu toții procedăm la fel. Colaborarea cu beneficiarul este esențială. Îmi permit luxul de a îmi selecta clienții.

Din păcate pentru breaslă, aproape întreg peisajul despre care vorbiți, cu prea puține excepții, se consumă în capitală. Răspunsul corect este așadar - în provincie.

Interviu realizat de **Viorica Buică**

MILLENNIUM BUSSINES CENTER

PROIECT: WEST GROUP

ARCHITECTURE, ARH. ADRIAN

CRISTESCU, ARH. SORIN

CIOMÂRTAN, ARH. LIVIU SÂRB,

ARH. MIRCEA ENESCU,

ARH. CORINA TĂNĂSESCU

COLABORATORI: ARH. EUGEN

BOERIU, ARH. IOANA CRIȘAN,

ARH. RĂZVAN PUCHICI •

STRUCTURI: WEST GROUP

ENGINEERING, ING. COSTIN

ENESCU, ING. MANDY

BRUCKMAIER, ING. CONSTANTIN

CIOVEIE, ING. RADU MODREANU

CONSULTANȚI STRUCTURI: ING.

NICOLAE GHIȚĂ,

ING. HELMUTH KOBER

INSTALAȚII: ING. ION MARINESCU

(ELECTRICE), ING. MIRCEA ONIGA

(SANITARE), CRIȘAN CÂMPEANU

(VENTILAȚII ȘI AER CONDIȚIONAT)

ANTREPRENOR GENERAL:

SUMMA ROMÂNIA

DETALII DE EXECUȚIE STRUC-

TURĂ: SAMTEK

DETALII DE EXECUȚIE INSTALAȚII:

SAMKO

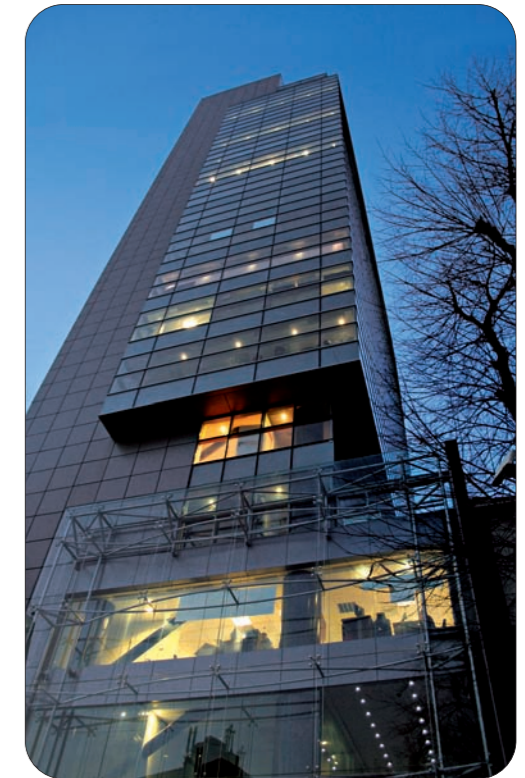
FAȚADĂ METAL YAPI /

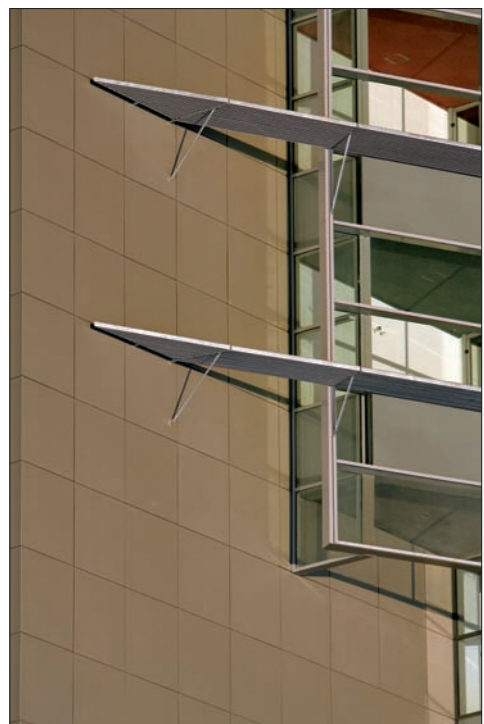
TEXT: ADRIAN CRISTESCU

FOTO: ȘERBAN BONCIOCAT

25.600 metri pătrați arie desfășurată, 100 de locuri de parcare, 30.600 de tone de beton armat, 3.400 de tone de oțel, 4.824 metri pătrați de perete cortină, 3.930 de metri pătrați de panouri din aluminiu compozit, 560 de metri pătrați de placaj ceramic, 290 de metri pătrați de sticlă structurală spider, 10.500 de metri pătrați de mochetă, 6 ascensoare, 2 escalatoare, 8 arhitecți, 15 ingineri structuriști și de instalații, 40.800 de ore de proiectare, 7 ani de șantier, 133 de reclamații, o firmă de construcții în faliment, 2 proprietari, 2 antreprenori generali..... Toate aceste date înseamnă în mare istoria proiectului început în 1997 și încheiat zece ani mai târziu.

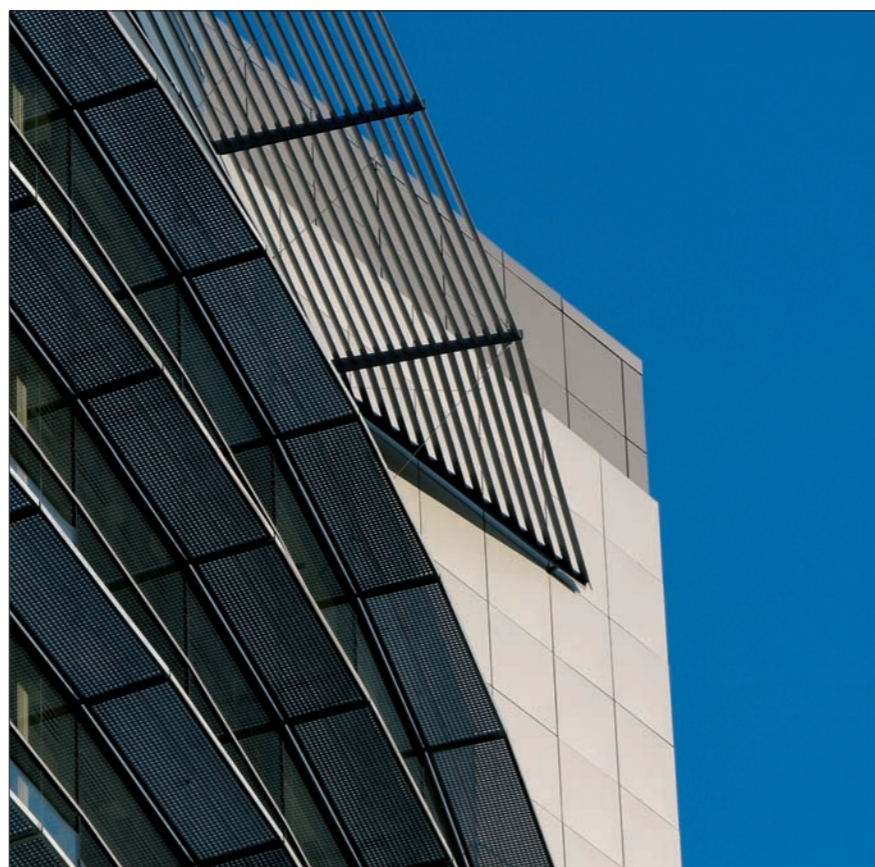

Încă de la început ne-am confruntat cu o serie de dificultăți ale proiectului generate de configurația complicată a terenului și de dimensiunile clădirii pe care urma să o realizăm. Integrarea în contextul urban a fost de asemenea o problemă esențială a acestui proiect. Realizarea a patru niveluri de subsoluri, structura din metal, fațada cu perete cortină sunt soluțiile tehnice impuse de dimensiunea și configurația clădirii. Proiectul structurii metalice a fost revizuit de două ori ca urmare a schimbării normelor de proiectare aplicabile. Utilizarea acestui tip de structură a fost premiza esențială în realizarea suprastructurii construcției în șase luni. Volumetria clădirii detașează corpuri ale ansamblului ce se aliniază cu construcțiile existente și conduc la integrarea acestora în contextul urban. Turnul, ca element principal al clădirii, are una dintre fațade curbă, aducând astfel un element de tensiune în compoziția generală a volumului. Fațadele se ordonează și ele în raport cu clădirile învecinate: o compunere neutră ce constituie ecranul pe care se proiectează Biserica Armenească de-a lungul bulevardului Carol I și, în același timp, o compunere dinamică înspre strada Armand Călinescu. Grilele care au rolul de a preveni încălzirea excesivă a fațadei de vest contribuie și ele la obținerea acestui efect. Cinci sisteme compun fațada: peretele cortină, placajul de aluminiu, tâmplăria de aluminiu pentru accese și balcoane, sticla structurală (spider system) și placajul ceramic.

Parterul clădirii este interfața funcțională cu orașul și grupează accesul către etajele superioare și de asemenea pe cel către parcajul subteran. Holul principal se deschide spre cele patru lifturi ce urcă cu 1,5 m/s. Interiorul este proiectat corespunzător unei clădiri de clasa A, utilizatorii beneficiind de flexibilitate pentru instalația electrică și de computere, asigurată de pardoseala înaltă. Sistemul de ventilare și de condiționare a aerului oferă diferite posibilități de utilizare a spațiilor, atât în formula open-space, cât și prin separarea acestuia în birouri mici.

Clădirea a fost complet închiriată cu patru luni înainte de a fi terminată.

AMENAJAREA SĂLII STUDIO A

Teatrul Odeon, București și Ordinul Arhitecților din România împreună cu Filiala București a Ordinului Arhitecților a lansat pe 17 iulie 2006 concursul cu tema "Soluții de arhitectură pentru amenajarea Sălii Studio a Teatrului Odeon", deschis tuturor arhitecților cu drept de semnătură. Cele trei proiecte înscrise în concurs au fost jurizate la sfârșitul lunii septembrie (membrii juriului fiind Dorina Lazăr, Alexandru Dabija, Marius Păunița, Zeno Bogdănescu, Adrian Soare, Ion Feier și Marius Marcu-Lapadat). Arhitecții care semnează proiectele câștigătoare își vor prezenta în continuare soluțiile, în ordinea stabilită de juriu.

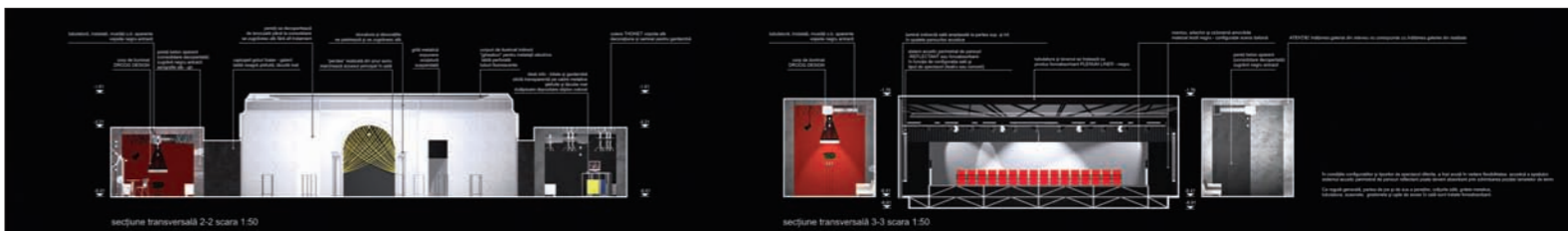
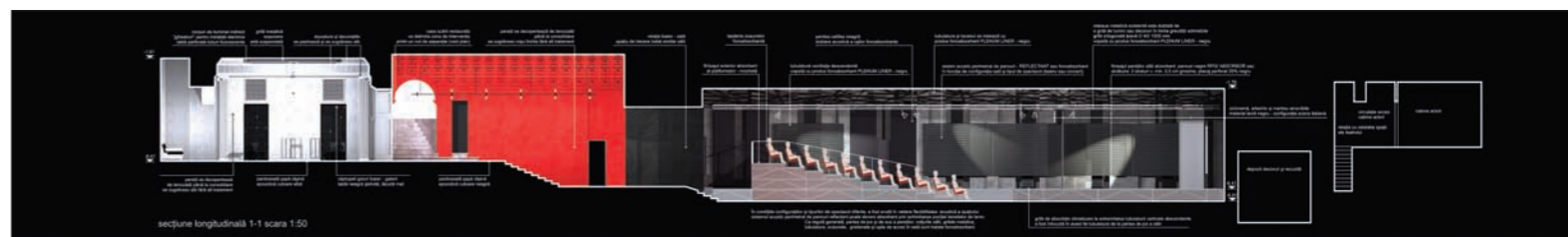

Premiul I

Proiect: arh. Răzvan Luscov
Colaboratori: arh. Mihai Ragea,
arh. Eugenia Dincă

În soluția propusă la concurs, am optat pentru o concentrare a efortului investițional asupra sălii de spectacol ca performanță tehnologică: tratament acustic, lumini, sonorizare, echipamente specifice, etc. În acest sens, pentru arhitectura spațiului public conex sălii (foaier și galerii laterale) am propus o amenajare în registrul informal, oglindire vizuală a teatrului cu specific contemporan, cu atât mai mult cu cât sala este "studio" și intenția beneficiarului este de a monta în această sală și spectacole neconvenționale. Această opțiune presupune investiții minime, dar nu în dauna designului interior, ci dimpotrivă. De asemenea, această abordare ar putea contribui la conturarea unui public-țintă,

TEATRULUI ODEON, BUCUREȘTI

obiectiv susținut și prin expunerea neconvențională din spațiul foaierei și al galeriilor. În urma consolidării integrale a subsolului și a realizării celor două galerii laterale, pereții sunt aproape integral din beton armat (diafragme și cămășuieli). Aceste suprafețe vor fi lăsate la vedere și, împreună cu zonele de zidărie rămase, de pe care se va îndepărta tencuiala, vor participa la imaginea neconvențional-experimentală a unui teatru-studio. În același spirit, diafragmele aparente ale galeriilor vor fi tratate plastic cu graffiti. Așa cum această tratare a pereților este realizată într-un registru informal "ieftin", corpurile de iluminat sunt realizate unicat, minimal, doar din fasung și bec. La plafonul foaierei se va realiza o grilă de suspendare pentru diferite expoziții de sculptură "văzute de jos în sus" concepute în mod special pentru acest loc. Astfel, întregul spațiu public conex sălii devine o galerie de artă ce va putea participa, independent de spectacolele de teatru, la peisajul expozițional bucureștean.

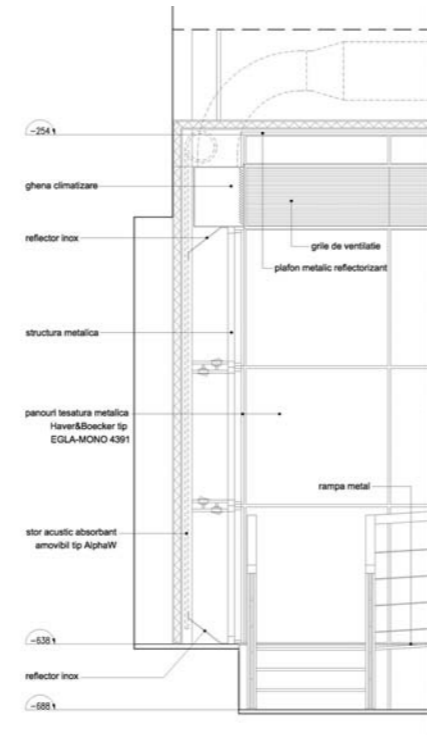
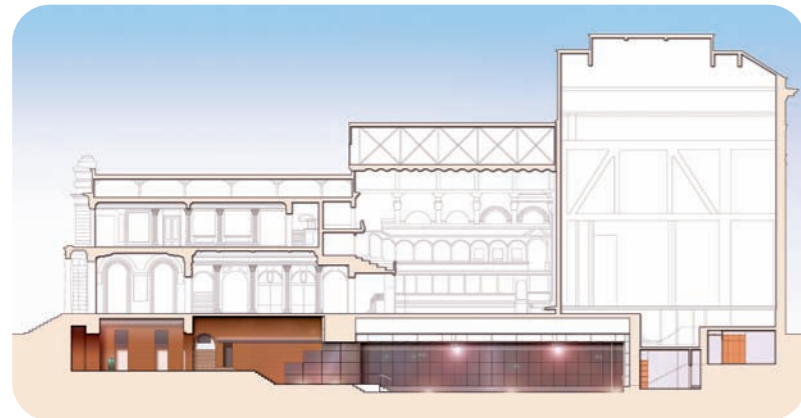
Premiul II

Proiect: arh. Radu Drăgan

Colaboratori: designer Elodie Marciano, arh. Yaman Nasser, stud. arh.

Daniela Calciu, stud. arh. Cristina Călin • Perspective: arh. Virgil Ioan •

Consultant tehnică spectacol: Claude Fusée Ingénierie • Consultant acustic: Alain Tisseyre & Associés

Proiectul este compus din trei secvențe distincte : holul de acces, cele două foaiere laterale și sala propriu-zisă. Reconfigurarea spațială a ansamblului fiind imposibilă, unitatea se reconstituie la nivelul materialelor utilizate (lemn și metal). S-a căutat pe de altă parte o soluție lipsită de redundanță, cât mai epurată arhitectural, tensiunea spațială rezultând din contrastul între aspectul brut, minimalist, al holului și foaierele, și utilizarea tehnologiei de vârf în sala de spectacol.

Decorația pseudo-neoclasică, lipsită de valoare, a holului a fost înlăturată, deși eram conștienți că această opțiune poate intra în conflict cu prejudecăți bine înrădăcinate (ceea ce s-a și întâmplat de altfel). Am preferat să redăm acestui spațiu noblețea cărămizii de origine aflată sub stratul de

stuc, descoperind cele câteva bolți tipice de altfel vechilor pivnițe bucureștene.

Dat fiind că accesul în sală nu se poate face decât prin acest spațiu, au fost amplasate aici garderoba și casa de bilete, sub forma unui contoar alcătuit dintr-un bloc de sticlă translucidă, iluminată din interior, singura (s sofisticată) decorație a acestui spațiu, împreună cu plafonul de sticlă mată.

Cele două spații laterale devin în mod natural foaierele sălii. Ele "ventilează" spațiul teatrului în ansamblu, fiind prin decorația lor o prelungire naturală a sălii. Pereții și structura au fost lăsate aparente și au fost vopsite în negru, între stâlpi fiind agățate ecrane amovibile, semitransparente, pe care proiectoare plasate la nivelul plafonului proiectează imagini din piese de teatru. Cu ocazia expozițiilor temporare, ecranele pot fi ridicate. În cele două capete ale foaierele sunt instalate două café-baruri, al căror contoar este compus din același bloc de sticlă translucidă.

Sala a primit un tratament diferit. Problemele de acustică generate de prezența sălii mari la nivelul superior au fost rezolvate prin îmbrăcarea pereților într-o structură compusă din panouri din țesătură metalică culoare antracit (tip Elga-Mono 4391, fa-

bricant Havel & Boeckel), în spatele cărora se află un izolanț fonic (panouri de 8 cm de vată minerală) și panouri textile absorbante amovibile, destinate a îmbunătăți confortul acustic. Între aceste panouri și panourile de țesătură metalică se află o rețea de spoturi care, aprinzându-se la finalul spectacolului, dau impresia că pereții sălii se "aprend" și se "sting".

Pardoseala întregului ansamblu este din lemn negru de Tiama. În sală, prinderile metalice ale gradenelor amovibile sunt integrate într-o tramă din lamele din lemn de teck.

Mobilier: banchete Tatlin (designer Roberto Semprini) în hol și în foaiere fotolii de Xavier Mariscal.

Am beneficiat la acest proiect de ajutorul unor birouri de excepție: acustica a fost studiată împreună cu Alain Tisseyre (autor între altele al concepției acustice a Teatrului Național de Operă din Beijing al lui Paul Andreu) și pentru tehnica de spectacol am beneficiat de studiile lui Claude Fusée (printre realizările căruia se numără Teatrul Național "Les Gmeaux" de la Sceaux, Théâtre de Paris și sala de teatru a Studioului Canal +).

Premiul III

Proiect: arh. Turos Ioan

Colaboratori: arh. Ana Maria Hariton, arh. Ioana Petrescu,
stud. arh. Luca Wili, Pojoni Andrei, Iacob Valentin, Basca Horea

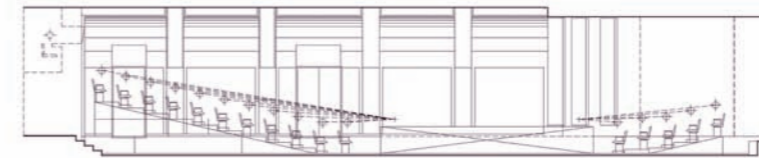
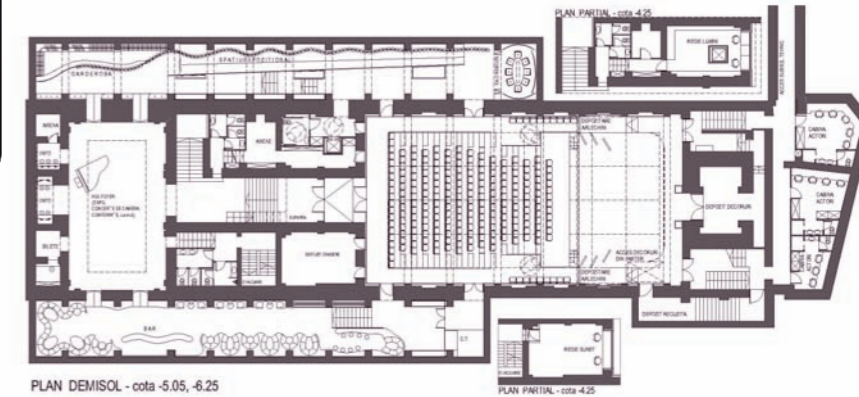
Propunerea noastră pornește de la ideea recuperării a cât mai multe din intențiile originare ale Ansamblului "Majestic", autor arh. Grigore Cerchez (1911), atât la nivelul întregului, cât și al detaliilor.

Astfel, proiectul propune amenajarea pentru pietoni a pasajului "Comedia", cu deschiderea magazinelor de la parterul aripii dinspre nord, amenajarea și deschiderea accesului publicului la sala Studio (inclusiv cu asigurarea, printr-o rampă exterioară și un lift, a accesului pentru persoanele cu handicap locomotor, la toate nivelele publice ale întregii clădiri), restaurarea scării de acces în subsol, a holului - foyer, a scării centrale de acces în sala Studio, recuperarea stucaturilor, a balustradelor din fier forjat, a oglinzilor, a pardoselii de marmură.

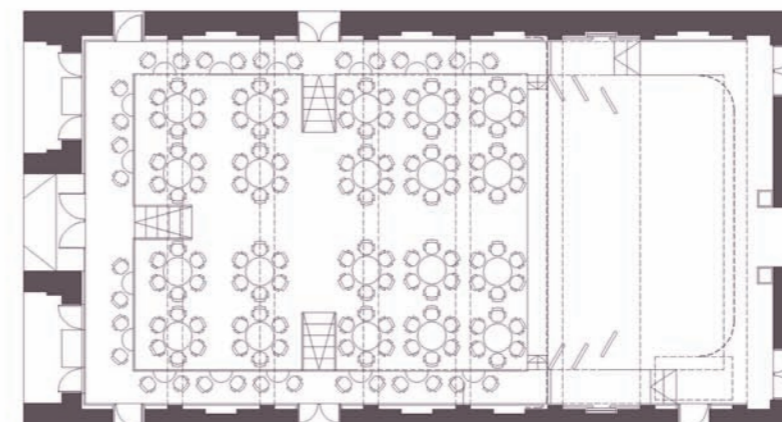
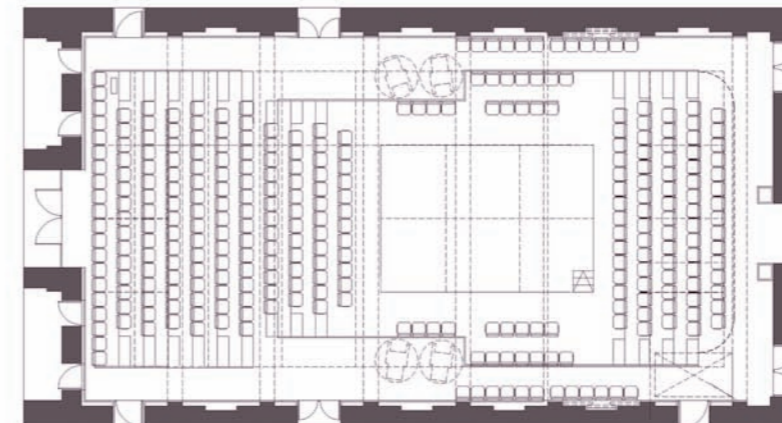
Recentele extinderi din subsol, galeriile laterale ale sălii Studio, sunt marcate la nivelul Pasajului "Comedia" prin trei vitrine, pe două niveluri, care unesc vizual exteriorul cu interiorul, pasajul cu spațiul expozițional de dedesubt, anunțând trecătorilor prezența sălii din subsol.

Holul-foaier, barul și spațiul expozițional (ultimele două rezolvate în lateralele sălii "Studio") pot funcționa și independent de programul sălii propriu-zise.

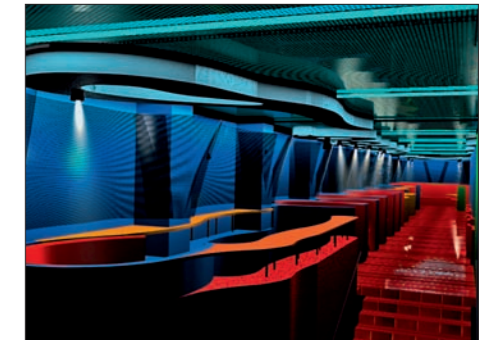
În tratarea sălii Studio, propunem reinterpretarea imaginii de epocă (anii '30), înglobând și facilitățile tehnice necesare (climatizare, sunet și lumină de

varianta scena arena - 300 locuri

varianta cabaret - 152 locuri

producție). Cu ajutorul sistemului modular propus prin temă, respectiv prin modul de rezolvare a părților fixe ale scenei, inclusiv a unor arlechini rabatabili, sala se poate transforma într-o suită întreagă de variante (italian, elisabetan, arenă, cabaret), până la o pardoseală orizontală generală.

Dincolo de restaurarea spațiilor care mai păstrează detaliile originale, finisajele propuse în cele două laterale (barul și spațiul expozițional) sunt minimale: tencuiala existentă vopsită, tabla perforată, panouri pentru expunere din sticlă pe structură metalică, lemn băiuit și pardoseli din dușumea, iar în sală : panouri din gips carton (inclusiv tratamentul acustic) pentru pereți și tavan și mochetă pentru pardoseală.

CONCURS DE ARHITECTURĂ PENTRU AMENAJAREA PIEȚEI AMZEI DIN BUCUREȘTI

În octombrie 2006, Primăria Sectorului 1 al Municipiului București împreună cu Ordinul Arhitecților din România au lansat un concurs de arhitectură pentru amenajarea Pieței Amzei din București.

S-au putut înscrie la acest concurs arhitecți cu drept de semnătură, membri ai Ordinului Arhitecților din România sau ai unei organizații profesionale similare din țările Uniunii Europene sau ale Spațiului Economic European. Concursul se desfășoară în două etape: în urma fazei I sunt selecționate cinci proiecte care vor fi premiate cu câte 5.000 euro fiecare (premiile ce se vor acorda numai în momentul depunerii proiectului la faza a II-a); în urma fazei a II-a va fi ales proiectul câștigător.

Miercuri, 3 ianuarie 2007, au fost anunțate proiectele selectate în prima fază, din cele 25 înscrise în concurs: Proiect nr. 01_134587, SC A STIL SRL (arh. Mina Sava, arh. stagiar Ruxandra Stroe, colaboratori: arh. Silviu Musteata, arh. Veronica Sava); Proiect nr. 06_946637, SC SOARE & YOKINA ARHITECTI ASOCIATI SRL (arh. Adria Soare, arh. Eliza Yokina, arh. Elena Dragu, stud. arh. Sebastian Rupea, colaboratori: SC STUDIO BORȚUN SRL (arh. Marcel Borțun, cond. arh. Cristi Teodorescu); Proiect nr. 08_113654, SC PLANWERK SRL (arh. Eugen Pănescu);

Proiect nr. 10_835047, SC TECON SRL (arh. Bogdan Babici, arh. Monica Butnaru, arh. Anca Păunescu, stud. Arh. Ciprian Simon) și Birou Individual de Arhitectură Simion Alexandru Lucian; Proiect nr. 25_187405, SC PUNCT CONCEPT SRL (arh. Andrei Fenyo).

Juriul, format din arh. Oana Rădulescu (Arhitect Șef Sector 1), ec. Daniel Robert Nițu (Director Administrația Piețelor Sector 1), arh. Florin Moldovan (IPB), arh. Șerban Sturdza, arh. Franz Echeriu, arh. Vlad Gaivoronschi, arh. Ștefan Scafa Udriște și arh. Dragoș Perju, au analizat proiectele înscrise, după următoarele criterii: viabilitatea soluției urbanistice, adaptarea la constrângerile amplasamentului, calitatea plastic-volumetrică și de imagine, calitatea funcțională, economicitate.

Pentru cea de-a doua fază a concursului, juriul a formulat mai multe recomandări generale:

1. Circulația auto: Se va încerca eliminarea totală a circulației active și staționare din piață. Alimentarea zonelor comerciale și colectarea deșeurilor sau ambalajelor se vor face după un orar strict aprobat de primărie.
2. Difuzia circulației pietonale: se vor studia efectele circulației pietonale către sud prin cele două subtraversări ale blocului din sudul Pieței Amzei.
3. Portic perimetral: Circulația pietonală din piață poate fi protejată pe cât posibil, atât în anotimpul rece, cât și în cel cald; totodată se poate imagina o extindere a activității în aceste arii protejate dinspre comerțul perimetral pieții.
4. Fațade unitare în piață: folosind împrejurarea reabilitării termice a blocurilor perimetrare, se vor analiza efectele pe care le-ar produce o armonizare a fațadelor acestora.
5. Primăria poate lansa (cere concurenților) - după modelul Roșca - un concurs pentru chioșcul Amzei, cuprinzând și alte elemente de design și mobilier urban: bănci, lămpi, suprafețe de advertising, vase pentru plante, etc. Nu se va elimina posibilitatea grupării unor astfel de chioșcuri după modele cunoscute, care, în afara orelor de funcționare, oferă un aspect îngrijit spațiului urban.
6. Se va atrage atenția limitării plantației impusă de prezența garajului subteran: se vor găsi soluții pentru plantație intensivă, dar cu posibilitatea mutării ei (consultare grădinar!). Se va încerca (în colaborare cu proiectantul garajului subteran) păstrarea platanilor existenți.
7. Atenție la reacția față de fațada nord a primăriei: intrarea primăriei are o "presiune urbanistică" care trebuie să se regăsească pe frontul de nord al pieței.
8. La ipoteza că frontul către strada Biserica Amzei se poate înlătura (parțial, dar consistent) se pune problema unui backstage urban, eventual o transparență a parterului către construcțiile din nord.
9. Formularea intrărilor în piață, dinspre nord, se vor trata cu mai multă atenție.
10. Terasetele, acolo unde există, este recomandabil să fie utilizabile.
11. Atenție la tratarea calcanului către școală (acolo unde este cazul).

Soluțiile pentru faza a doua vor fi primite la secretariatul concursului până pe 26 februarie, iar jurizarea va avea loc pe 6 martie. Pe 8 martie, într-o conferință de presă, va fi anunțat câștigătorul.

CASE CARE PLÂNG

MOARA ASSAN

Arhitectura industrială, ca patrimoniu cultural, reprezintă o preocupare relativ recentă a celor ce gestionează clasarea și declasarea imobilelor din lista monumentelor istorice din România.

Termenul de "arheologie industrială" și, implicit, cel de "patrimoniu industrial" s-au folosit mai cu seamă în Anglia anilor '50, țară care la 1851 își celebra statutul de "atelier al întregii lumi" prin Marea Expoziție organizată în Hyde Park, într-o construcție simbol al puterii industriale, Palatul de Cristal.

Cam în aceeași perioadă, când populația Bucureștiului se înmulțise semnificativ în comparație cu secolul precedent și mijloacele tradiționale de producere a făinei nu mai erau suficiente pentru a acoperi necesarul de pâine al populației (mori de vânt, cu apă sau cai), au început să se facă demersuri pentru construirea de mori cu aburi, mult mai eficiente și deja des folosite în vestul Europei.

Astfel, după mai multe încercări ale diverșilor negustori ai vremii, în 1853, George Assan și Ioan Martinovici obțin aprobarea pentru ridicarea primei mori cu aburi la București. Se spune că transportul mașinii cu vapori și al întregii instalații aferente, cumpărate de la firma Siegel din Viena, a durat două săptămâni pe Dunăre, până la Giurgiu, și încă patru până la București, că au fost folosite zece perechi de boi și că au trebuit consolidate toate podurile și podețele peste care urma să treacă. "Moara de foc de la Colentina", după cum era numită de locuitorii orașului, a devenit în scurt timp atracția împrejurimilor.

Pornind de la o mică instalație de prese pentru ulei, mișcate cu forța oamenilor și câteva pietre de măcinat grâne, mișcate de cai, în 1853, începe construcția morii acționate cu motor termic. În 1894 se înființează o nouă secție de lacuri și culori, iar în anul 1903, cu ocazia aniversării a 50 de ani de la deschidere, s-au mai adăugat câteva clădiri, iar construcției principale i-a fost atașat un ceas despre care George

Potra spunea, în volumul "Din Bucureștii de ieri", că a fost pentru multă vreme "ceasul oficial al oamenilor din cartierul Obor-Colentina". Tot atunci se construiește un nou siloz de grâne, care, la acea vreme, era cea mai înaltă construcție din București (41m). După această dată, moara este dotată cu energie electrică, având uzină proprie, iar în luna iunie 1930 este transformată în Societate Anonimă pe acțiuni sub denumirea "Fabricile Assan", care cuprindeau patru industrii diferite: măcinarea cerealelor, uleiuri vegetale, lacuri și culori, săpunuri și chit. În 1943, se introduc gazele naturale, iar în 1948, prin naționalizarea întreprinderilor, Fabricile Assan sunt împărțite în două: fabrica de morărit și panificație "S.C. Grâul S.A." și fabrica de ulei "S.C. Solaris S.A."

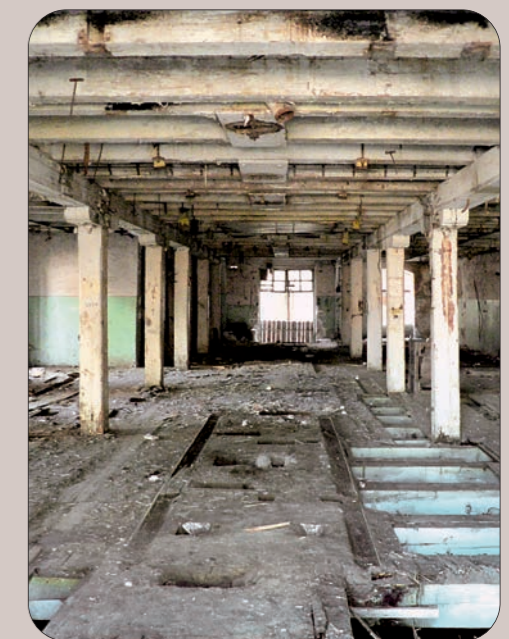
Complexul s-a dezvoltat în timp pe o

suprafață de teren de 47 000 mp, pe șos. Ștefan cel Mare nr. 103 (mai târziu 131 - 139), situat pe un traseu cu puternic caracter industrial și comercial, de-a lungul căruia existau, potrivit ghidului "Călăuza Capitalei" și Expoziției din 1906, mai multe situri industriale. Datorită dezvoltării urbane din sec. al XX-lea, situl se găsește într-o zonă conflictuală. Deși regimul comunist a adus daune patrimoniului industrial, acestea au fost minime în comparație cu ceea ce s-a întâmplat după 1989, odată cu privatizarea și retrocedarea terenurilor.

Pe lista Monumentelor Istorice din București, pe str. Silozului nr. 25, se află Moara Assan. În 2005, Serviciul Monumente Istorice sesiza apariția lucrărilor de demolare la mai multe componente ale clădirii. În urma sesizării, lichidatorul a fost amendat de către Primăria Sectorului 2 cu suma de 50 de milioane de lei vechi (5 000 lei). Cu toate acestea, lucrările de slăbire a structurii continuă, discret, și astăzi.

Dacă ne uităm peste gard, la vecinii noștri, putem vedea numeroase astfel de clădiri transformate în centre culturale, birouri, apartamente sau ateliere de creație. Din punct de vedere tehnic, aceste imobile beneficiază deja de o structură solidă și foarte flexibilă și de deschideri mari între stâlpii de rezistență, ce permit compartimentări dintre cele mai variate. Din punct de vedere arhitectural și cultural, aceste imobile

vorbesc foarte clar și sincer despre trecut, sunt o mărturie vie a identității noastre. Poate că nu ar fi rău să urmărim exemplul din 1850 al negustorilor George Assan și Ioan Martinovici și să încercăm măcar să ne aliniem la nivelul celorlalte țări din vest care au înțeles deja cât de importante sunt aceste clădiri, atât ca arhitectură, cât și ca simbol. Încă mai avem nevoie de simboluri. Merită să le vindem pentru 5000 lei?

Text/ Loredana Stasisin
Foto/ Cezar Năstase, Marius Moraru
www.casecareplang.ro
contact@casecareplang.ro

PROIECTE cu și pentru arhitecți

Adus în atenția lumii dintr-o perspectivă culturală, Sibiul este promovat în 2007 ca un spațiu al diversității: "Oraș al culturii. Oraș al culturilor". Conform membrilor Asociației Sibiu Capitală Culturală Europeană 2007, organizatori și coordonatori ai evenimentelor ce se vor desfășura pe parcursul întregului an, cele două axe fundamentale de dezvoltare a proiectului le-au constituit reabilitarea patrimoniului construit și programele culturale.

Deși a suferit transformări esențiale, Sibiul mai are de lucru până la a oferi celor peste 800.000 de turiști estimați condițiile unui veritabil oraș occidental. Pentru unii însă acest fapt îi sporește farmecul și îl plasează în topul destinațiilor europene pe un loc aparte.

Misiunea declarată a programului este aceea de "a oferi oportunități pentru probleme de incluziune și coeziune socială, educație, turism, patrimoniu și regenerare urbană". Vor exista peste 200 de proiecte, cu aproape 1000 de evenimente, gândite să satisfacă cele mai diverse gusturi, de la teatru, literatură, istorie și patrimoniu, muzică, fotografie, film, arte vizuale, dans până la folclor și gastronomie.

În continuare, vă prezentăm pe scurt proiectele legate de arhitectură și urbanism care se vor desfășura de-a lungul anului la Sibiu, urmând să revenim la timpul potrivit cu descrieri detaliate. / *Viorica Buică*

Future Cities - Living Cities

Proiectul organizat de Fundația "Samuel von Brukenthal" (Sibiu) și "Europäisches Netzwerk Mobilität und Lokale Agenda 21" (Berlin) ridică problema relației dintre dezvoltarea, respectiv identitatea orașelor, și modalitățile de abordare și reprezentare artistică. Obiectivul proiectului a fost inițierea unui dialog la care să participe artiști

SIBIU CAPITALA CULTURALĂ

2007

plastici și cercetători din domeniile sistematizare, dezvoltare și sociologie urbană. Două workshop-uri la care participă artiști, specialiști în sistematizare urbană, futurologi, oameni de știință, politicieni și studenți vor avea loc la Sibiu (8-9 februarie 2007) și la Berlin (9-10 martie 2007). Rezultatele acestora vor fi prezentate sub forma unei expoziții anul acesta la Sibiu (1-15 octombrie) și la Luxemburg. Accentele tematice ale proiectului sunt artă și cultură, timp liber și turism, trafic și mobilitate, protecția naturii și a mediului înconjurător, dezvoltare urbană socială și sustenabilitate, muncă și economie, cooperare europeană și responsabilitate globală. Expoziția multimedia va cuprinde fotografiile și filme, interviuri și documente actuale, planuri și vițiuni de viitor. Pe lângă activitățile deja menționate, vor fi evidențiate posibilități de cooperare multilaterală în cadrul unei dezvoltări urbane sustenabile, în contextul extinderii Uniunii Europene din anul 2007.

Istoria la pas. Faceți cunoștință cu Hermann

Proiectul, conceput de Fundația Culturală Inforum și coordonat de Monica Lotreanu, arhitect și istoric de artă, își propune difuzarea într-o manieră agreabilă, eficace și stimulativă din punct de vedere ambiental, a unor date și informații despre cele mai semnificative domenii și perioade ale istoriei civilizației și culturii orașului Sibiu, cu accent pe istoria comunității sașilor.

Se vor realiza într-o primă fază 10 instalații sculpturale stradale care reprezintă același personaj: Hermann, fondatorul mitic al Sibiului (Hermannsdorf/Hermannstadt), transpus în ipostaze istorice diferite, identificabile prin atribute, costum, atitudine, caracteristici fizionomice. Ipostazele istorice ilustrate vor fi relaționate cu amplasamentul propus și acompaniate de câte o placă inscripționată trilingv (română, engleză și germană) ce dă informații de tip "facts and figures" pentru subiectul ales. Sunt în curs de definitivare următoarele sculpturi: Hermann cavaler medieval. sec. XIV. Piața Mare, nr. 14; Hermann bancher. sf. sec. XVI. Piața Mare nr. 10, Casa Haller; Hermann berar (cârciumar). sec. XVII. Piața Mică nr. 16, lângă Podul Minciunilor; Hermann staroste măcelar. sec. XVIII. Piața Mică nr. 21, Casa Artelor, fațada laterală vest, lângă Podul Minciunilor; Hermann student. sec. XVIII. str. Alexandru Odobescu colț cu Piața Huet, intrarea Colegiului Brukenthal din Piața Huet; Hermann primar. sf. sec. XVII. str. Mitropoliei nr. 2, Primăria Veche (Casa Altemberger), sediul Muzeului de istorie; Hermann menestrel medieval. str. Cetății, lângă Turnul Dulgherilor și în vecinătatea Filarmonicii din Sibiu; Hermann infanterist. 1800. str. Cetății, acces către Parcul Cetății (Zwinger) și amplasamentul fostei Cazărmi militare; Hermann "dandy". 1910. Parcul Astra; Hermann deportat. 1945. Piața 1 Decembrie 1918 (a Gării), Capela Crucii.

Instalațiile de artă ambientală se vor integra spațiului urban, stimulând dialogul între peren-tranzitoriu, vechi-nou, tradiție-inovație. Se va realiza de asemenea un film document de tip "making-of" și un site internet. Se va oferi posibilitatea utilizării și în scopuri educaționale, comerciale etc. a imaginii mascotei orașului, iar pentru turiști se va organiza un traseu ghidat al "hermannilor" din cetate, care va constitui una din modalitățile de a vedea și cunoaște centrul istoric al Sibiului.

Realizarea sculpturilor a fost încredințată unui sculptor monumentalist, Petru Alexandru Galai, membru al Uniunii Artiștilor Plastici.

Universitatea de Vară, Sibiu 2007

Loc peisaj edificare, proiectul urban contemporan și reabilitarea centrelor istorice ca sursă de dezvoltare locală

Proiectul organizat de Asociația pentru Tranziția Urbană (coordonator arh. Vera Marin) și aflat la cea de-a șaptea ediție în 2007 a devenit deja un reper în peisajul cultural. Universitatea de Vară, care va avea loc în iulie 2007, se adresează studenților în arhitectură, urbanism, peisagistică, arte plastice, antropologie și își propune să sprijine municipalitatea în acțiunile de reabilitare urbană, printr-o abordare pluridisciplinară și integrată a dezvoltării urbane și a protecției patrimoniului.

Universitatea va fi organizată sub forma unor ateliere cu studenții și a unor cursuri și conferințe publice care vor avea drept teme principale dezvoltarea și istoria urbană a orașului Sibiu, precum și abordările contemporane ale reabilitării urbane în Europa. Acestea vor fi susținute de specialiști din țară și străinătate.

Temele atelierelor practice din acest an vor continua și vor lărgi lucrările începute în cadrul Universității de vară 2006: Recalificarea spațiilor publice și semipublice în orașul istoric (curți, pasaje, ganguri, portice); Apa ca spațiu public - abordări posibile ale recalificării malurilor Cibinului; Signaletica patrimoniului - arta contemporană ca mediator între comunitate și valorile patrimoniale. Atelierele practice vor rafina și detalia anumite aspecte ale unor linii generale trasate în cadrul proiectelor urbane în curs (de pildă exemplificarea prin proiecte punctuale a principiilor de recalificare a spațiilor publice în centrul istoric, propuse de Planwerk în colaborare cu GTZ), iar pe de altă parte, studiile pregătitoare și cele efective realizate în cadrul atelierelor pot contribui cu elemente noi la dezvoltarea politicilor urbane locale. Un alt element important și care oferă o largă deschidere proiectului este colaborarea cu "Villes en Transition" din Lyon, organizație care s-a implicat deja de doi ani în organizarea și îndrumarea Universității de Vară.

Cele două săptămâni "universitare" se vor încheia cu o expoziție, eventual itinerantă, ce va conține lucrările participanților.

Festivalul "între/întru CULTURI"

Arhitectură românească în peisajul cultural european

Cea de-a VIII-a ediție a Premiilor Arhitext Design, ce se va derula sub genericul "Festivalul INside/INsight Cultures /// între/întru Culturi" va avea loc în Sibiu, integrându-se întregii ambiante culturale care va însoți manifestarea generică, dezvoltând și concluzionând premisele inițiate de "In Between".

Evenimentul va dura trei zile (5-6-7 octombrie 2007), iar prezentarea și discutarea acțiunilor vor viza fundamental comunicarea multiculturală a arhitecturii, abordarea cât mai deschisă și liberă a faptului de arhitectură. Juriul care va acorda premiile va fi unul internațional, iar expoziția de proiecte va fi realizată în spațiul Pieței Mici din Sibiu sub forma unei instalații de mari dimensiuni, multimedia, spre a marca aria de dezbateri ulterioară. În cadrul concursului, Arhitext va promova premiul "Genius loci", o distincție specială acordată unei lucrări participante care reușește să revoluționeze spațiul urban. Premiul va fi ales de trei arhitecți cunoscuți și va fi atribuit și ulterior, ca remember al excelenței momentului Sibiu 2007.

Acest eveniment central va fi completat de alte manifestări-satelit: "Voc(a)șii unei capitale", concurs de proiecte de instalații pentru studenții de la Facultățile de Arte și Arhitectură din țară, figurând atenția acestora față de datele culturale și spirituale ale siturilor alese (principalele spații publice ale Sibiului); "Farmecul discret al arhitecturii", expoziție a lucrărilor arhitectului Radu Mihăilescu; "Influxuri culturale", două conferințe susținute de către doi arhitecți renumiți; "Proiect Belgrade", expoziție de proiecte de arhitectură a grupului omonim, prezent și la Bienala de arhitectură de la Veneția 2006; "Tineri arhitecți maghiari", expoziție de proiecte ale unor arhitecți maghiari sub 40 de ani; două concerte de muzică digitală, foarte apreciate și la edițiile trecute ale festivalurilor Arhitext. De asemenea, pe 1 octombrie, va exista o acțiune-semnal, "Ceasul deșteptător", care va sublinia multiculturalitatea celebrată de Sibiu în anul 2007.

Spații sonore ambientale

Pe 1 iulie 2007, la Muzeul Brukenthal, Galeria de Artă Contemporană, va fi vernisată o expoziție internațională de artă sonoră ambientală, realizată de 10 artiști și grupe de artiști din Germania, Italia, Franța, Belgia, Marea Britanie, Olanda și Suedia. Conceptul de artă sonoră ambientală se manifestă sub forme diverse și se află la granița dintre muzică, sculptură, artă plastică și noile medii electronice, reprezentând un fenomen cu influențe puternice în S.U.A., Japonia și Europa.

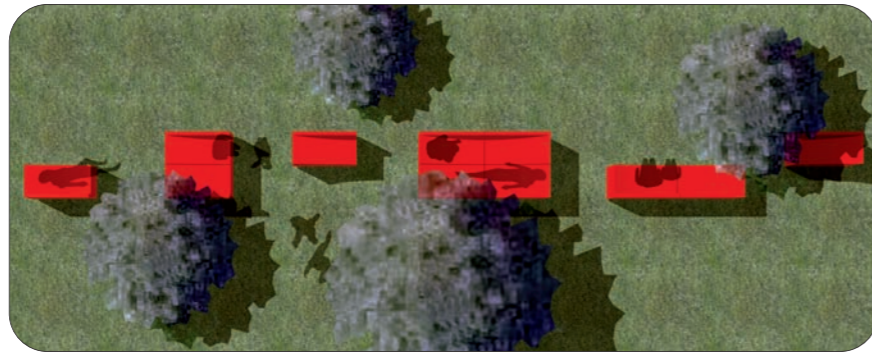
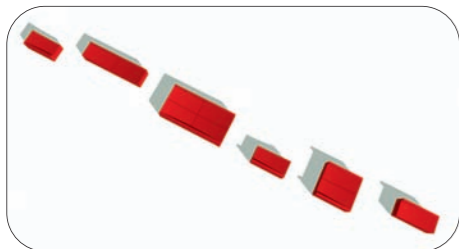
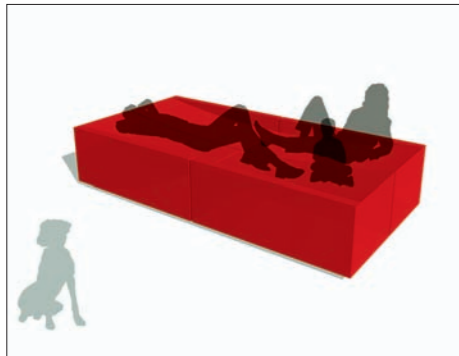
Această instalație sonoră se raportează la ambient. Va exista și un workshop de 10 zile care se adresează unui grup de studenți selectați din cadrul Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca și Hochschule für Bildende Künste Saar/Saarbrücken. Workshop-ul va oferi participanților o introducere practică și una teoretică în arta sonoră ambientală.

Orașul Sibiu dispune de o bogată tradiție arhitectonică și muzicală. Proiectul "Spații sonore ambientale Sibiu 2007" reevaluează această moștenire, plasând-o, însă, într-un context inovativ și modern. Expoziția de instalații, respectiv sculpturi, amplasate în diverse spații ale orașului, va prezenta, pentru prima oară în România, ipostaze diferite ale artei sonore ambientale și va stimula schimbul artistic de experiență.

Regenerarea peisajelor culturale.

Studiu de caz: Sibiu

Proiectul propus de Uniunea Arhitecților din România constă în organizarea unui workshop studențesc pe tema regenerării peisajelor culturale și a siturilor istorice, având ca studiu de caz Sibiu. Acest proiect va fi completat prin aducerea la Sibiu a expoziției itinerante BAB 2006 (Bienala de Arhitectură de la București, ediția a 7-a), în cadrul căreia va fi organizată o secțiune specială dedicată arhitecților sibiieni din diaspora. Workshop-ul va fi organizat în luna septembrie de către UAR în parteneriat cu facultățile de arhitectură și urbanism din București, Cluj, Timișoara, Iași. La acest program vor participa studenți și masteranzi în cadrul unor programe de specialitate (Dezvoltare urbană integrată, Restaurare și conservare etc.), care se vor concentra pe studiul peisajului cultural Sibiu, cu evidențierea potențialului și a unor posibile scenarii de dezvoltare. La final, profesioniștii de renume din țări europene cu tradiție în domeniu (care vor conferenția în cadrul proiectului "Patrimoniul rural și peisajul", organizat de către MTCT, MCC și Consiliul Europei) vor analiza critic proiectele realizate în cadrul workshop-ului studențesc. De asemenea, workshop-ul va fi continuat printr-o expoziție cu proiectele realizate în perioada desfășurării. În paralel, se va putea vizita expoziția itinerantă BAB 2006 care promovează cele mai valoroase lucrări realizate în ultimii doi ani ale profesioniștilor din și originari din România în domeniile arhitecturii, designului, restaurării și reabilitării construcțiilor, urbanismului și publicațiilor (istoria și teoria arhitecturii, critică etc).

Open Air Lounge Sibiu 2007

Acest proiect, organizat de Institute for Comparative Research on Architecture (ICRA) și coordonat de Cristian Abrihan și Gerhard Schnabl, s-a născut din dorința creării unui mobilier urban unitar (de aici și titlul "UN mobilier urban pentru Sibiu"), un suflu de modernism care să întregască limbajul arhitectonic al orașului Sibiu.

Proiectul își propune completarea peisajului urban după principii legate de mobilitate, funcționalitate diversificată și costuri reduse.

Turiștii, dar și locuitorii orașului vor avea ocazia să fie primiți într-un mediu neașteptat de relaxant și reconfortant, un spațiu necomercial unde sunt îndemnați la comunicare și socializare.

Mobilierul urban va fi amplasat în spațiul verde din jurul bastionului Porții Cisnădiei, între zona pietonală și noul pavilion multifuncțional. Simplu și cu acuratețe gândit, mobilierul este de asemenea modular, permițând aranjarea în mai multe variante: bancă, "chaiselounge", "couch". Spațiul astfel generat va putea găzdui și manifestări culturale.

RETROSPECTIVĂ IVAN KROUPA CENTRUL CEH, BUCUREȘTI

Ivan Kroupa s-a născut în 1960 la Kolín. A terminat facultatea de arhitectură la KVUT, iar apoi a lucrat la Interprojekt Praga, la Londra, Paris și Barcelona, experiențe urmate de un stagiul la Academia Schlo Solitude din Stuttgart. În 2001, primește unul dintre cele mai importante premii pe care le poate obține un arhitect din Europa: Berliner Kunstpreis, Förderungspreis Baukunst. Ca o recunoaștere a activității sale arhitecturale urmează în curând să-i fie dedicată o monografie. La Praga, a avut loc o expoziție a proiectelor sale dezvoltate în ultimii 15 ani, iar acum, prin eforturile Centrului Ceh, se va deschide

la Teatrul Național din București la etajul patru în aripa dreaptă, o expoziție a lucrărilor realizate din 1988 până astăzi. Vernisajul va avea loc în data de 21 februarie 2007, la ora 18.00 și va fi urmat a doua zi de prezentarea studioului lui Ivan Kroupa, la Centrul Ceh din București, în Sala Cavalerilor. Expoziția va putea fi vizitată până pe 20 martie a.c.. Revista "Arhitectura", colaborator al proiectului, dedică în totalitate primul număr din acest an arhitecturii contemporane din Republica Cehă. Prefața a fost scrisă de Osamu Okamura (arhitect și redactor șef al revistei de arhitectură "Era 21" din Brno) care face o scurtă trecere în revistă a celor mai importante studiouri de arhitectură, de la marile nume ca Ladislav Lábús, Roman Kouck sau Ivan Kroupa, la studiourile multinaționale ca "4A Architects" etc. Lansarea revistei "Arhitectura" va avea loc în același timp cu vernisajul expoziției lui Ivan Kroupa. / *Valentin Sălăgeanu*

România și-a propus să obțină în următorii 10 ani mai mult de un sfert din energia electrică folosind surse nepoluante. Iar cea mai consistentă sursă pentru realizarea acestui proiect ambițios este energia eoliană, așa cum ne informează mai multe comunicate de presă.

Din ce în ce mai mulți investitori străini din Germania, Franța, Danemarca și Grecia vin în România cu proiecte pentru crearea unor câmpuri de turbine eoliene. Cele mai favorizate zone din acest punct de vedere sunt: zona de coastă a Mării Negre, Delta Dunării, nordul Dobrogei. În ce constă eficiența economică a turbinelor eoliene? Care sunt riscurile de mediu în realizarea acestora? Care va fi impactul social al creării unui nou tip de peisaj, cel al câmpurilor de moriști? Sunt doar câteva dintre problemele ce vor fi dezbătute pe 15 martie 2007, ora 18.30, la întâlnirea cu tema "Energia eoliană în contextul actual", organizată de Centrul Ceh din București (str. Ion Ghica 11).

ORAȘUL SIBIU VĂZUT DE ARHITECȚI

Pe Calea Victoriei la numărul 126, la galeria Octav Doicescu, s-a deschis expoziția "Orașul Sibiu văzut de arhitecți". Este vorba de un proiect realizat de Uniunea Arhitecților în colaborare cu sus-numita galerie. Expoziția va fi deschisă până în data de 28 februarie a.c., și este vizitabilă de luni până joi între orele 09.00 - 17.00, iar vinerea între 09.00 - 15.00.

Spațiul reunește 24 de lucrări a 8 arhitecți: arh. Herman Fabinni, arh. Andrei Pandele, arh. Bogdan Gheorghiu, arh. Gheorghe Leahu, arh. Ion Vlahu, arh. Aurel Sirbu, arh. Sorin Vasilescu și arh. Victor Moraru. Exponatele sunt acuarele, desene în tuș, fotografii și un tablou ulei pe pânză al domnului arh. Sorin Vasilescu. Lucrările tratează arhitectura orașului Sibiu, astfel că sunt un soi de vedute. Numărul mic al exponatelor, determinat de spațiul prea puțin darnic, face ca o serie de motive să se regăsească tratate în mai multe lucrări. Din acest punct de vedere, expoziția este una unitară, am putea spune cu o tematică mai restrânsă decât anunță numele, și poate părea oarecum monotona. Multitudinea de tehnici folosite și numărul mare de arhitecți care expun într-un spațiu atât de mic salvează totuși, prin diversitatea abordărilor. Centrul istoric al Sibiului, cu cele trei piețe: Piața Mare, Piața Mică și Piața Huet, clădirile impozante și cunoscute ale orașului, străduțele pitorești și fortificațiile centurii exterioare de ziduri sunt subiecte pe care le veți recunoaște. Viziunea autorilor este adesea descriptivă, titulatura expoziției ar trebui să ne lămurească de ce, dar există și surprize. Avem un crochiu, o schiță mai curând, și niște desene în tuș care se dispensează de rigoarea desenului de arhitectură, vizibil de altfel în trama creionată din majoritatea acuarelelor, care atrag atenția.

Așadar Sibiul văzut de arhitecți din perspectiva unei profesii liberale, arată poate mai bine decât cel imaginat de aceeași arhitecți, nu neapărat cei nominal invocați, din perspectiva profesiei lor. / *Valentin Sălăgeanu*

META- MORFOZA UNEI METROPOLE

Luni, 26 februarie 2007, în Sala de Consiliu a Universității de Arhitectură Ion Mincu va avea loc simpozionul internațional "Metamorfoza unei metropole". Evenimentul are loc în cadrul Proiectului Elysée, în colaborare cu UAİM, Institutul Francez și Institutul Goethe. Demersul se situează în continuarea expoziției de la Sala Dalles din noiembrie 2006, dorind să aducă în discuție dezvoltarea Bucureștiului în raport cu istoria sa. Subtitlul seminarului dă seamă în mai mare măsură de subiectele ce urmează a fi dezvoltate: Protecția și revitalizarea patrimoniului în contextul planificării urbane moderne. Prima parte a programului va fi dedicată strategiilor și metodelor, iar în cea de-a doua se vor comenta exemple din Paris, Berlin și București. Fiecare sesiune de comunicare este urmată de dezbateri libere. Întrebările cărora se li se vor căuta răspunsuri sunt legate de noile exigențe ale urbanismului contemporan față cu politica de protejare a monumentelor istorice și conservare a moștenirii arhitecturale a Bucureștiului. Cu ajutorul studiilor de caz din Germania, Franța și România se va încerca definirea unei strategii viabile și a unei politici coerente.

Case care plâng

Pe principiul că întotdeauna ne dăm seama de importanța unui lucru după ce nu îl mai avem, expoziția realizată de un grup de studenți de la Universitatea "Ion Mincu" își propune să fie o "paranteză" în timp. Ni se oferă astfel posibilitatea de a alege între a fi în continuare indiferenți la ceea ce se întâmplă în jur sau, simțind nevoia de a schimba ceva, să încercăm să recompunem trecutului, să reasemblăm "puzzle"-ul. "Oraș plin de istorie, Bucureștiul ascunde în spatele rănilor adânci un spirit încă puternic și dornic să își spună povestea. În calitatea noastră de locuitori sau simpli trecători prin oraș, devenim parte a acestui spirit, contribuind, într-o mai mică sau mai mare măsură, la scrierea istoriei. Ține de noi cum decidem să scriem această istorie" - sună manifestul celor de la "Case care plâng". O expoziție interactivă și extrem de originală vă așteaptă până pe 20 februarie la Librăria Cărturești, Arthur Verona 13 (www.casecareplang.ro)

SELF-TIMER

Artă și fotografie din Finlanda la MNAC • 14 februarie - 15 aprilie 2007

Elina Brotherus, Aino Kannisto, Sanna Kannisto, Fanni Niemi-Junkola și Salla Tykkä sunt prezente pentru prima oară într-o expoziție colectivă. Lucrările ce vor fi expuse la MNAC nu evocă mari teme politice sau sociale. Dimpotrivă, artistele captează caracteristicile vieții de zi cu zi, fie prin referirea la propriile realități cotidiene și la relațiile lor personale cu lumea, fie exprimând emoții și problematici personale prin ficțiuni narative ce reflectă realitatea socială. Și în fotografii și în filme, artistele se bazează pe forța mizanscenei vizuale și pe un limbaj preponderent estetic.

„Self-Timer” a fost până acum itinerată la Kunsthalle Fridericianum din Kassel și la Centrul de Artă Contemporană Nikolaj din Copenhaga.

Auto-portretele timpurii ale Elinei Brotherus reconstituie situații din viața de zi cu zi a artistei. Momente de bucurie, singurătate, melancolie, eșec sunt puse în scenă în fața „ochiului fotografic”, intensificând exprimarea directă și autentică a percepției artistei despre sine și a dezvoltării propriilor emoții.

Aino Kannisto lucrează de asemenea cu auto-portretul fotografic, în cazul ei însă imaginile prezintă personalități fictive. Artista servește drept model, dar identitățile adoptate nu o prezintă obligatoriu pe ea însăși. Compozițiile sunt meticuloase construite și au aerul unor fotograme de film, în care sunt surprinse personaje feminine. Cadrele înghețate par a reflecta un scurt moment dintr-o acțiune. Pentru realizarea fotografiilor ei, Sanna Kannisto s-a aventurat în pădurea tropicală din America Latină. Aici a petrecut luni de zile în campusuri de cercetare, realizând propria ei cercetare artistică. Aparent, artista adoptă metodele obiective de cercetare și de lucru ale științei. Accentuarea compoziției vizuale teatrale și artificiale reflectă însă o abordare subiectivă, emoțională, asupra faunei și florei exotice din pădurea tropicală.

Portretele filmice ale artistei Fanni Niemi-Junkolas ilustrează oameni simpli. Prin observarea concentrată și calmă a celuilalt, artista vorbește despre viața cotidiană. Poveștile intime ale tinerei finlandeze deschid o nouă perspectivă asupra tematicilor universale ale existenței umane și a mediului său, asupra relației dintre individ și societate.

Filmele realizate de Salla Tykkä imaginează scurte povești despre tranziția de la copilărie la maturitate și relațiile dintre sexe, ce eludează interpretări explicite. Ambivalența și complexitatea lor enigmatică, utilizarea unor celebre coloane sonore, jocul cu aluziile și amintirile generează o tensiune continuă, un sentiment de premoniție și nesiguranță.

Rotterdam 2007

ORAȘ AL ARHITECTURII

"Rotterdam-ul devine din ce în ce mai mult pentru arhitectură ceea ce Parisul reprezintă pentru modă sau Los Angeles-ul pentru industria divertismentului", susținea acum doi ani The New York Times.

Încă de la începutul secolului 20, orașul olandez Rotterdam a început să fie renumit pentru exemplele sale de arhitectură modernă. Structuri inovative, îndrăznețe și adeseori experimentale, și-au făcut apariția de-a lungul timpului și continuă să fie promovate în oraș. Toate aceste icon-uri arhitecturale ilustrează astăzi foarte bine evoluția design-ului urban. Nu este astfel surprinzătoare decizia de a declara Rotterdam-ul "Oraș al arhitecturii" în 2007. Zeci de manifestări de proporții, concentrate în jurul unor spații publice sau a unor clădiri excepționale, vor anima viața culturală a orașului olandez, oricum bogată în evenimente dedicate arhitecturii. În continuare, vă prezentăm câteva dintre acestea. / *Viorica Buică*

Site & Stories

Din aprilie 2007, turiștii interesați de arhitectură, dar și profesioniștii vor putea descoperi istoria arhitecturii din Rotterdam într-o plimbare "sonoră": povestea pe care o vor auzi trecând pe lângă 40 de clădiri reprezentative va acoperi un secol de arhitectură modernă. Printre clădirile propuse se numără muzee, magazine, restaurante și teatre, iar traseul este presărat cu tot soiul de surprize: un videoclip în lift, proiecții pe fațade înfățișând exemple de design alternativ etc.

City Experiences

Din mai până în septembrie 2007, Rotterdam va explora mediul urban într-o diversitate de combinații: artiști, arhitecți și actori vor transforma spațiul public și clădirile, oferindu-le vizitatorilor experiențe de neuitat. Spre exemplu, Tunelul Maas, primul tunel olandez complex, destinat atât automobilelor și bicicletelor, cât și pietonilor, se va transforma într-un "peisaj sonor". De asemenea, Fundația Skyscraper va găzdui un mare eveniment legat de clădirile înalte din Rotterdam.

Luminous Buildings - Architecture of the Night

Netherlands Architecture Institute prezintă până pe 6 mai 2007 o expoziție despre istoria modului în care este luminată arhitectura, de la utopiile expresioniste și arhitectura de noapte a anilor '20 și '30 la proiectele de după 1945 și până în prezent. Este vorba de un eveniment complex ce reflectă interdependența dintre progresele tehnologice, tendințele istorice și atitudinile estetice sau urbane. (www.nai.nl)

Le Corbusier - Object and Architecture

O figură-cheie a arhitecturii secolului XX, Le Corbusier a influențat foarte mult și viața culturală a vremii. Această expoziție de la Netherlands Architecture Institute oferă o introducere generoasă și cu noi puncte de vedere în opera celebrului arhitect, incluzând cele mai importante proiecte de arhitectură, dar și mobilier și design de interior, picturi, textile, desene și cărți. (26 mai - 2 septembrie 2007, www.nai.nl)

International Architecture Biennale Rotterdam Power - Producing the Contemporary City

Cea de-a treia ediție a Bienalei Internaționale de Arhitectură, curatori- ată de Berlage Institute, va analiza forțele care (re)formulează orașul, în contextul global al unei rapide urban- izării. "Ce și cine produce orașul și îi proiectează viitorul?" este întrebarea la care se va încerca a se da un răspuns prin expoziții, dezbateri și conferințe, ce vor avea loc la De Kunsthal. (24 mai - 2 septembrie 2007, www.biennalerotterdam.nl)

Keurmeester Revisited

Trei critici internaționali, cu un fond cultural diferit, vor analiza peste 20 de clădiri și locuri din Rotterdam, emblematice pentru producția de arhitectură din ultimii 30 de ani. Rezultatele vor fi dezbătute în cadrul unui simpozion internațional, la fel cum s-a întâmplat acum aproape 30 de ani în urmă cu Kenneth Frampton, Stanislaus von Moos și Francesco Dal Co. (aprilie - octombrie 2007, www.airfoundation.nl)

WiMBY! Welcome into my backyard!

WiMBY! își propune să problematizeze modul în care va fi reconstruit postbelicul Hoogvliet. În cadrul unui eveniment de proporții, vor fi prezentate toate proiectele pe care WiMBY! le-a generat în ultimii 7 ani. Expozițiile, dezbaterile, festivitățile și excursiile vor oferi o perspectivă internă asupra operației de restructurare, ce include și deschiderea unui parc de distracții proiectat de arhitecții FAT (Fashion Architecture Taste). (25 mai - iulie 2007, www.wimby.nl)

Follydock

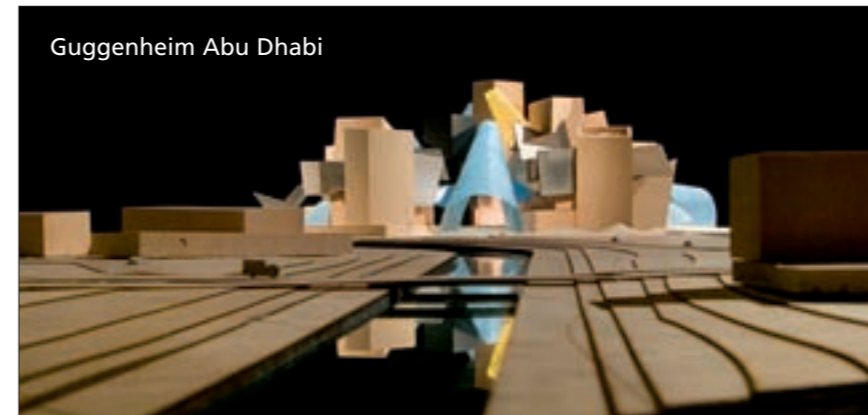
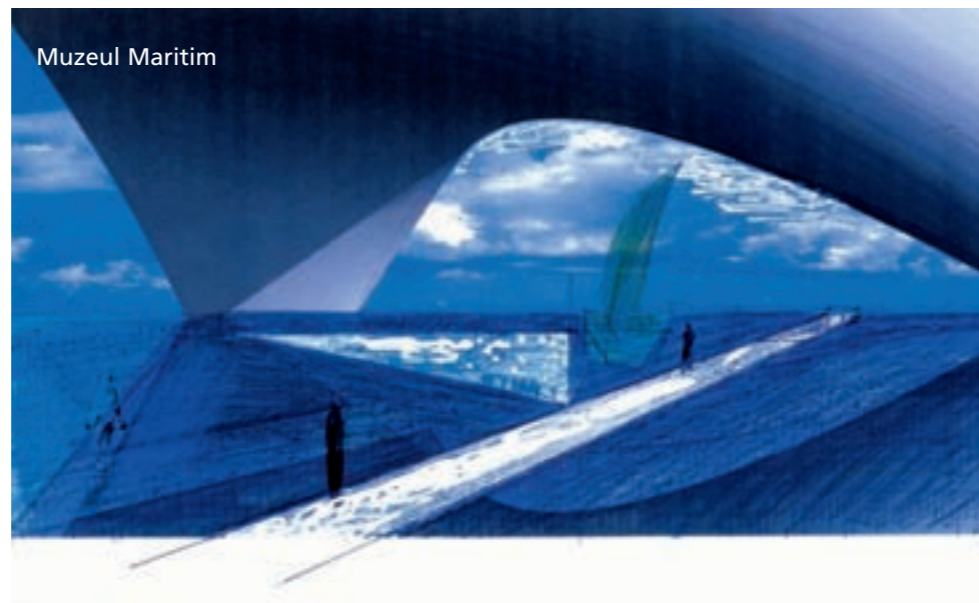
În 2005, a fost inițiat la Rotterdam un concurs internațional, arhitecții fiind îndemnați să-și imagineze clădiri cât mai stranii pentru zona situată în port a cartierului Heijplaat, în contextul unei schimbări radicale de imagine. Din 398 de proiecte trimise, 45 au fost expuse în 2006. Acum, pe parcursul lui 2007, aproape 30 de astfel de construcții vor fi realizate în Heijplaat. (mai - august 2007, www.follydock.com)

Mai multe informații puteți afla vizitând www.rotterdam2007.nl

ABU DHABI PROIECTE IMPRESIONANTE PENTRU INSULA SAADIYAT

În 2004, Agenția pentru Turism din Abu Dhabi a demarat un proiect de dezvoltare a insulei Saadiyat, aflată chiar de-a lungul țărmului emiratelor, într-o destinație turistică de lux. Elementul central al acestui proiect a fost construirea unui nou Complex Cultural pentru Abu Dhabi și pentru Emiratele Arabe Unite, care să devină un punct de atracție pentru persoane din întreaga lume, interesate de artă și cultură.

Pentru a oferi proiectului amploarea și calitatea dorită au fost invitați să lucreze la realizarea lui arhitecți de renume internațional, unii câștigători ai importantei distincții Pritzker Prize. Pe 1 februarie 2007, la Hotelul Emirates Palace din Abu Dhabi a fost deschisă o expoziție ce prezintă proiectele propuse.

Guggenheim Abu Dhabi, muzeul de artă contemporană, unic în Orientul Mijlociu, este conceput de Frank Gehry.

Centrul Cultural care va găzdui reprezentații de muzică, teatru și dans poartă semnătura nu mai puțin celebră: Zaha Hadid, în timp ce Muzeul Maritim, care va reflecta bogata istorie maritimă a Emiratelor Arabe Unite și a Golfului Persic, este conceput de Tadao Ando. Excentricul Jean Nouvel vine cu un proiect pentru Muzeul de Artă Clasică.

Intrarea la expoziție este liberă, iar vizitatorii sunt așteptați în intervalul orar 10.00- 22.00 în fiecare zi a săptămânii, cu excepția zilelor de luni.

10 PROIECTE PENTRU TOUR-PHARE

“Cité de l’architecture et du patrimoine” din Paris prezintă până la sfârșitul lunii februarie cele 10 proiecte înscrise în concursul internațional, organizat de Unibail, pentru construirea “Tour-Phare” în cartierul parizian La Défense.

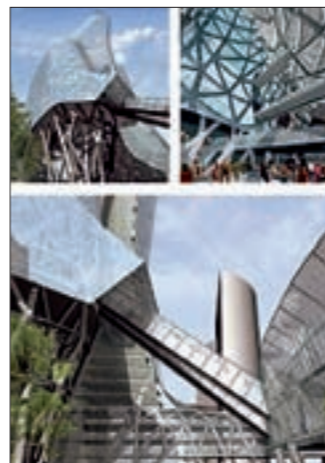
Această prezentare permite instituției să lanseze o dezbatere amplă despre ceea ce înseamnă a construi clădiri foarte înalte, punctul de plecare a discuțiilor constituindu-l proiectele unor arhitecți precum: Jacques Ferrier, Norman Foster, Massimiliano Fuksas, Manuelle Gautran, Herzog & De Meuron, Rem Koolhaas - OMA, Nicholas Michelin, Thom Mayne - Morphosis, Jean Nouvel, Dominique Perrault.

Pe 27 noiembrie 2006, a fost anunțat proiectul câștigător, semnat de americanul **Thom Mayne**, dar celelalte proiecte înscrise nu au fost dezvăluite. Toți cei interesați de arhitectură pot acum descoperi conceptele ce au generat aceste proiecte cu adevărat impresionante.

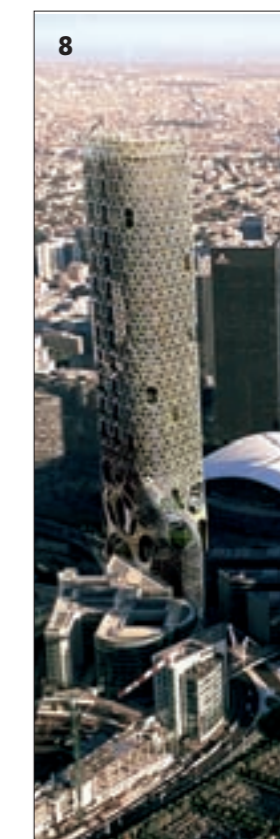
Enigmatic, strategic și cu mari șanse de a deveni un nou icon al Parisului, proiectul lui Thom Mayne, ce cuprinde o suprafață de 130.000 de mp, respectă foarte bine contextul propus. Fundamental hibrid, turnul Morphosis se naște din extremitățile sitului și reușește să stabilească o relație echilibrată cu Arche de la Défense și cu CNIT. Este un fel de grefă spațială ce întărește legea continuității spațiale.

Turnul se prelungește pe sol, legătura concretă cu acesta realizându-se până la 130 de metri înălțime. De altfel, cu structura sa asimetrică, turnul propune trei căi de acces: una directă, pietonală, a doua prin CNIT și a treia, cea mai spectaculoasă, prin intermediul a două uriașe lifturi care te conduc direct în lobby-ul situat la 30 de metri înălțime.

La interior, proiectul materializează conceptul de “social condensor”, spațiile comune ocupând un procent semnificativ. Structura exterioară din metal perforat se adaptează modului în care bate lumina solară: spre nord există o structură simplă, în timp ce pe toate celelalte expuneri există o structură dublă, filtrantă și protectoare. Pe acoperiș, o “pădure” de turbine eoliene, ca un câmp în mișcare, produce aer proaspăt timp de cinci luni pe an. Clădirea devine astfel și un adevărat simbol pentru economisirea energiei. / *Viorica Buică*

1. Norman Foster, “Anti-monolitul - a fragmenta forma”; 2. Jacques Ferrier, “Turnul evolutiv - a gândi orașul în mod durabil”; 3. Jean Nouvel - “Obiectul experimental - în era informaticii”; 4. Massimiliano Fuksas, “Gemenii - Într-o logică a contrapunctului”; 5. Dominique Perrault, “Efectul-prismă - la adăpostul luminii”; 6. Herzog & De Meuron, “Turnul-lamă - sublimul și pitorescul”; 7. Rem Koolhaas, “Cei patru sateliți - a nega abstracționismul turnurilor moderne”; 8. Manuelle Gautran, “Concept global - între putere și poezie”.

BERNARD RUDOFSKY

Centrul de Arhitectură din Viena, cu sprijinul Getty Research Institute și al Centrului Canadian pentru Arhitectură, va deschide pe 7 martie 2007 o expoziție în premieră, dedicată unei personalități inedite: Bernard Rudofsky. Evenimentul va oferi o privire globalizantă, ce integrează explorările moderniste, discursurile teoretice și nenumăratele călătorii ale cosmopolitului Rudofsky.

Bernard Rudofsky (1905-1988) a conceput și realizat de-a lungul vieții numeroase expoziții printre care "Are Clothes Modern?" (1944), "Textiles USA" (1956), "The Unfashionable Human Body" (1971), "Now I Lay Me Down to Eat" (1980) etc. Cea mai cunoscută a fost "Architecture without architects" (1964), care s-a plimbat în peste 80 de țări și, cu toate acestea, lui Bernard Rudofsky nu i s-a dedicat până acum niciun eveniment. Rudofsky, al cărui crez a fost "arhitectura nu este un construct tehnologic sau estetic, ci mediul pentru un stil de viață, cu puțin noroc, al unui stil inteligent de viață", nu a fost nici arhitect, nici teoretician în sensul consacrat. La începutul carierei sale, a realizat o serie importantă de case în Italia și în Brazilia, folosind limbajul formal al modernismului, deși scrierile sale îl indicau mai degrabă ca un critic al acestui curent. Nu a scris însă doar despre arhitectură și design, ci și despre îmbrăcăminte, gastronomie etc. Mai multe detalii puteți afla la adresa: www.azw.at

LE NUAGE MAGELLAN

Paris, Centrul Pompidou

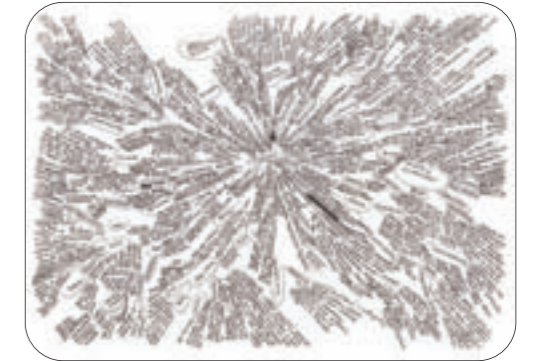
Centrul Pompidou din Paris găzduiește în „Espace 315” o interesantă expoziție de grup, printre artiștii selectați numărându-se și românii Lia și Dan Perjovschi. „Le Nuage Magellan”, ce are ca punct de plecare o nuvelă publicată în 1955 de scriitorul polonez Stanislaw Lem, juxtapune proiectele vizionare ale arhitectului modernist Oskar Hansen cu lucrările experimentale ale unor artiști contemporani (Paulina Ołowska, Michael Hakimi, David Maljkovic, Maya Schweizer, Clemens von Wedemeyer etc.). Evenimentul este o încercare de a privi modernismul ca pe un proiect social și un cod estetic, prin intermediul expresiilor arhitecturale și urbanistice.

Nuvela „The Magellanic Cloud”, a cărei acțiune se petrece în anul 2300, a constituit o bază de reflecție asupra provocărilor și capcanelor pe care le implică introducerea unor referințe istorice în practicile artistice contemporane. Rescrierea istoriei, configurarea viitorului și analiza modernismului ca instrument de înțelegere a prezentului sunt astfel câteva dintre strategiile folosite de artiști în expoziție.

Dan și Lia Perjovschi sunt artiști care au pus întotdeauna în discuție tradiția artistică locală, animând viața culturală a Bucureștiului. Lucrează totuși diferit: Dan își „imprimă” comentariile vizuale (cartoons, graffiti) direct pe pereții muzeelor sau galeriilor, în timp ce Lia creează hărți și diagrame prin care ilustrează propria viziune asupra istoriei artei contemporane. Artistul german Clemens von Wedemeyer folosește filme clasice și imagini pentru a interpreta contextul contemporan: în „Silberhöhe” (2003) se folosește de „Eclipsa” lui Antonioni pentru a sublinia una dintre erorile fundamentale pe care se bazează proiectul modernist, iar în „Metropolis” (2006), realizat împreună cu artista franceză Maya Schweizer, anti-utopia lui Fritz Lang constituie un punct de referință în reflecțiile asupra Chinei contemporane.

În instalațiile sale, Michael Hakimi, artist stabilit la Berlin, transformă peisajele urbanistice și arhitecturale în forme abstracte, transferând atmosfera catastrofică a buletinelor de știri în peisaje halucinante. Artista poloneză Paulina Ołowska încearcă să re-aducă la viață un detaliu arhitectural emblematic pentru Varșovia, în timp ce croatul David Maljkovic își propune să treacă peste limitările discursului istoric, propunând o inedită perspectivă asupra viitorului.

Expoziția este completată cu exemple din proiectele vizionare ale arhitectului polonez Oskar Hansen (1922-2005), care a fost student al lui Le Corbusier și al lui Fernand Léger și membru al mișcării moderniste radicale, semnând proiecte vizionare și idealiste precum „Orașele Liniare”. Expoziția „Le Nuage Magellan”, organizată cu sprijinul Institutului Polonez din Paris, poate fi vizitată până pe 9 aprilie 2007.

**Romanian Modernism:
The Architecture of
Bucharest, 1920 - 1940**
Luminița Machedon,
Ernie Scoffham
MIT Press, 1999

După 1920, o parte dintre intelectualii români plecați în afară se întorc în țară aducând cu ei lecția modernității, la care mulți au fost părtași. Pe parcursul anilor '30 ai secolului trecut, realizările culturale, artistice și tehnice românești rivalizează cu cele ale Europei Occidentale și chiar le depășește pe alocuri. Aceasta este prima carte în engleză ce tratează subiectul arhitecturii moderne din perspectiva mutațiilor și modificărilor pe care arhitecții, în multe cazuri artiști deopotrivă, le aduc Bucureștiului interbelic.

Cartea rămâne, după aproape 8 ani de la publicarea sa, una dintre cele mai bune și apreciate studii de specialitate, fiind un ghid cvasicomplet al arhitecturii moderniste bucureștene. Una dintre multele ei calități este, oricât de barbar ar suna, faptul că este publicată într-o limbă străină de circulație, reușind astfel să capteze atenția unui public mai larg și să readucă în atenție un fenomen astăzi marginalizat.

**Radu Mihailescu.
Farmecul discret
al arhitecturii**
Editor: Arpad Zachi
Arhitext, 2006

Fundația Arhitext Design, cu sprijinul Fondului Național de Carte, a lansat pe piață o monografie a lui Radu Mihailescu, intitulată "Farmecul discret al arhitecturii", care constituie prima apariție din colecția "Monografiilor Arhitext". Aceasta este ordonată tematic și dorește să prezinte direcțiile mari de dezvoltare a arhitecturii lui Radu Mihailescu și, în egală măsură, să illustreze coerența intimă a perspectivei sale asupra arhitecturii.

Albumul monografic este bilingv (român - englez) și prezintă în 176 de pagini cele mai importante proiecte ale arhitectului timișorean. Imaginile fotografice, schițele, planurile și secțiunile ce acompaniază textul oferă o documentație bogată pentru fiecare proiect prezentat. Monografia mai cuprinde un interviu cu Radu Mihailescu și câteva însemnări ale acestuia, un articol semnat de Dana Vais, un prolog al autorului și epilogul editorului Arpad Zachi.

**Timișoara, the history
of a European city**
Petru Ilieșiu
Planetarium, 2004

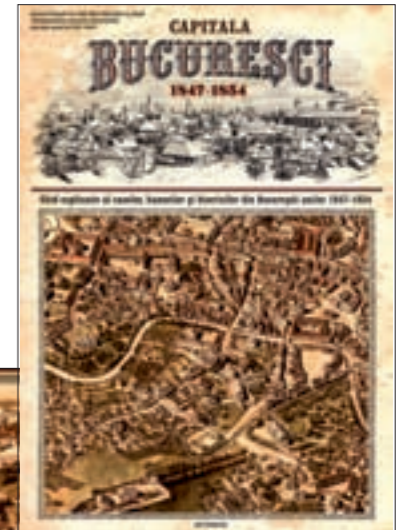
Poate că locul unui asemenea titlu în aceste pagini este discutabil, însă apariția lui editorială este salutară și ca atare merită prezentat. Bucureștii exercită în continuare, în virtutea cosmopolitismului și a statutului de capitală de care se bucură, o mare putere de atracție pentru editor și cititor deopotrivă, însă nu trebuie uitat faptul că, pe lângă acesta, Timișoara, Constanța, Clujul și Iașii sunt orașe, capitale de provincii, care ar trebui să aibă parte de privilegiul asemănătoare (și nu numai ele). Chiar dacă au mai existat publicații ce le sunt dedicate, în acest domeniu, din fericire, nu pot avea loc exagerări și asta pentru că subiectul este viu. Pretenția de imparțialitate este apanajul iluzoriu și exclusiv al științelor, așa încât orice nou titlu ce eludează această categorie este o mărturie în plus, care, juxtapusă celorlalte, întregeste imaginea subiectului. Așadar, Timișoara, fostă capitală a Ungariei arpadiene...

Reconstituirea centrului Bucureștilor așa cum arăta la 1847-1854 • Radu Oltean • Art Historia, 2007

Cum arăta Cetatea Sucevei? Cum arăta Curtea Domnească din Curtea de Argeș ori cea, mai târzie, din Tîrgoviște? Sau oricare alte monumente ori ansambluri monumentale, veșminte, orașe și alte lucruri despre care aflăm la un moment dat. În acest context al lipsei unei culturi vizuale bine documentate lucrările lui Radu Olteanu acoperă o necesitate. Din perspectiva talentului însă, ele sunt mai mult decât simple instrumente de lucru. Documentarea temeinică și migală, ca să nu zic pasiunea pentru detaliu, talentul și curiozitatea sunt doar câteva dintre calitățile lui Radu Olteanu.

Pe 24 ianuarie, la librăria Cărturești, a fost lansată lucrarea "Reconstituirea centrului Bucureștilor așa cum arăta la 1847-1854". Afișul în format 100x70 cm este însoțit de un "Ghid explicativ al caselor, hanurilor și bisericilor din Bucureștii anilor 1847-1854" care conține 69 de obiective și o scurtă cronologie a intervalului. Demersul are o dublă miză: documentară și identitară. Prefacerile nefericite suferite de capitală au transformat-o într-un oraș al lipsei de formă, istorie și substanță. Poate că da, Bucureștii sunt o metropolă vie, dar vitalitatea sa este atunci una autodistructivă. Pluralitatea de forme în care se prezintă călătorului este bulversantă și poate deveni, pentru cei optimiști, un atribut, însă când aceasta înseamnă pentru locuitorii lui devertebrare, lucrurile nu mai pot fi gândite pozitiv. Identitatea se bazează pe o oarecare constanță, pe o logică intimă și, în primul rând, pe conștiința de sine. Bucureștii sunt un oraș al tuturor fără să fie asumat de nimeni. Istoria este, printre altele, o formă de memorie și se manifestă prin recursul constant la ea. Neasumat de nimeni Bucureștii nu au memorie și își pierd istoria. Din această perspectivă efortul lui Radu Oltean, de a readuce privirilor imaginea capitalei la mijlocul secolului XIX înseamnă mult mai mult. / Valentin Sălăgeanu

www.historyarts.ro

CONCURSURI INTERNAȚIONALE

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord: The Hadspen Parabola

Competiția este deschisă tuturor arhitecților, inițial sub protecția anonimatului, iar înscrierile sunt așteptate până la sfârșitul lui iulie 2007. Proiectul "The Hadspen Parabola" reprezintă un angajament pe linia găsirii unor soluții radicale pentru sădire și explorarea legăturilor ce pot exista între grădinarit și alte domenii ale creativității. În următoarele 12 luni competiția dorește să găsească un peisagist cu un mod de abordare incisiv care să gândească o grădină și care să aibă puterea și determinarea să o și realizeze. Câștigătorului i se va oferi un contract de angajare, o casă aproape de grădină și întregul suport logistic necesar. Concurenților li se cere un răspuns pentru noul plan trasat de Foreign Office Architects. Ideea este să se prevadă un spațiu gol asemenea unei scene de teatru cu suprafața de trei sferturi de pogon, cu libertate absolută în ceea ce privește efectele dramatice realizate.

Pentru detalii suplimentare vizitați: www.thehadspenparabola.com

Finlanda: Greater Helsinki Vision 2050 - International Ideas Competition

Candidații sunt așteptați să-și prezinte viziunea generală asupra zonei numită "Greater Helsinki" pentru anul 2050, împreună cu un detaliat studiu de fundamentare care să o susțină. Data limită a concursului este 31 mai 2007.

Primăriile orașelor Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava, Tuusula, Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen, Hyvinkää, Kirkkonummi, Vihti, Sipoo împreună cu Ministerul Mediului din Finlanda organizează un concurs de proiecte pentru perspectiva anului 2050, care să privească noi

modalități de exploatare a terenurilor. Scopul competiției este acela de a găsi idei inovative pentru planificarea viitoare a zonei numită "Greater Helsinki" și dezvoltarea unor strategii durabile și soluii concrete pentru consolidarea competitivității acestei zone ca o regiune atractivă atât din perspectivă locativă cât și din perspectivă comercială. Pentru detalii vizitați: www.greaterhelsinki.com

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord: 13th Copper in Architecture Awards

Data limită de înscriere: 31 mai 2007. Pentru a fi eligibile toate lucrările prezentate trebuie să conțină acoperiri sau îmbrăcări în cupru ori alte elemente arhitecturale legate de cupru sau aliaje pe bază de cupru ca alamă sau bronz. Competiția are trei categorii: Architectural Design - proiecte realizate - UK; Architectural Design - proiecte realizate - Europe; Architectural students Design Award (exclusiv pentru școlile de arhitectură din Marea Britanie). Pentru detalii suplimentare vizitați: www.cda.org.uk/arch/

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord: European 9 UK; Sustainable cities and new public spaces.

Data limită pentru prezentarea proiectelor este 28 mai 2007.

Pe măsură ce orașele noastre răspund schimbărilor de ordin social, economic și de mediu, la fel trebuie să se schimbe și unitățile noastre locative. European 9 vrea să vadă soluțiile tale pentru problemele moderne. Cu unul dintre cele mai mari programe de construcție de unități locative de la al doilea război mondial încoace, orașele noastre traversează o perioadă de regenerare urbană fără precedent. Între timp schimbările climatice și criza resurselor au devenit probleme reale ce nu mai pot fi ignorate. Avem nevoie de soluții concrete care să rezolve aceste probleme și care să echilibreze nevoia de noi răspunsuri pentru locuire oferind în același timp soluții ecologice care să treacă testul timpului din perspectiva comunităților pe care le deservesc.

European 9 este cea mai mare competiție pe acest profil care oferă arhitecților și urbanistilor sub 40 de ani libertatea și oportunitatea de a-și aplica ideile în situri reale. Pentru detalii suplimentare vizitați: www.european.org.uk

Italia: 2nd Industrial Design Contest.

Înregistrarea proiectelor nu trebuie să depășească data de 30 aprilie 2007.

După succesul primei ediții din 2006, Rubinetteria Webert lansează acum a doua competiție de design industrial sponsorizată de ADI, pentru realizarea unei serii de baterii monocomandă pentru baie. Obiectivul companiei este acela de a stimula căutarea de noi idei și soluții care să combine funcționalitatea cu esteticul în designul de baterii, idei care să fie inovatoare din punctul de vedere al tehnologiei, materialelor, formei și culorii. Participanții au libertate totală în realizarea proiectelor cu singura limitare legată de posibilitatea producerii la scară industrială.